

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina lista:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 45.

Maribor, dne 16. aprila 1909.

Letnik I.

Naši kandidati.

Na programu Slovenske kmečke zveze kan-
didirajo:Splošna skupina, ki voli dne 7. maja, sodni
okraj Maribor, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljuto-
mer, Ptuj, Ormož, Rogatec, Konjice, Slov. Bistrica:**dr. Anton Korošec,**
državni poslanec, Maribor.Splošna skupina Celje, Laško, Sevnica, Breži-
ce, Smarje, Vransko, Gornjigrad, Soštanj, Slov. Gra-
dec, Marenberg:**Franč Pišek,**
državni poslanec, Orehovavas.

V skupinah za kmečke občine kandidirajo:

Za sodni okraj Maribor, Št. Lenart, Gornja
Radgona, Ljutomer:**Franč Robič,**
deželni odbornik, Gradec.**Ivan Roškar,**
državni poslanec, Malna.

Za sodni okraj Ptuj, Ormož:

Anton Meško,
župan, Lahonci.**Josip Ozmeč,**
župnik, Sv. Lovrenc na Dravskem polju.

Za sodni okraj Rogatec, Smarje:

Jakob Vrečko,
kmet, Ponikva.Za sodni okraj Celje, Vransko, Gornjigrad,
Laško:**dr. Ivan Benkovič,**
državni poslanec, Brežice.**Alojzij Terglav,**
kmet, Št. Peter v Sav. dolini.

Za sodni okraj Brežice, Sevnica, Kozje:

dr. Franc Jankovič,
zdravnik, Kozje.Za sodni okraj Soštanj, Slov. Gradec, Maren-
berg:**dr. Karl Verstovšek,**
profesor, Maribor.Somišljeniki! Splošna skupina voli že dne 7.
maja, skupina kmečkih občin dne 17. maja. Razmere
stoje za našo stranko tako izborna, da zmagamo na
celi črti, če le naši pristaši vsi store svojo dolžnost!
Na delo torej, na delo za zmago!Volilni okraj slovenskih
trgov pa Kmečka zveza.Robato in žaljivo za ves slovenski narod! na
Štajerskem je, kar je na shodu liberalne stranke re-
kel njen vodja, dr. Kukovec, naj se K. Z. ne meša
v trge, „med nas inteligente.“ To je prav liberalno
načelo; liberalizem živi samo od razdiranja, huj
skanja in zdražb. Liberalci se baha vedno s svojo
intelligentnostjo, dasi je neumen kakor noč. (Na eni
strani inteligenti, na drugi strani pa zarobljeni
kmeti!) Hvala lepa za ta kompliment! Ona izjava Ku-
kovčeva kaže očividno, da Narodna stranka hoče na-
praviti razpor med slovenskimi trgi in kmečkimi ob-
činami. (Ni dovolj, da imamo ljut boj z nemškutarji,
ki so po krvi našega rodu, po mišljenju pa sramot-
no tajijo svojo narodnost, ni dovolj, da so narodni
Slovenci sami razcepljeni v tri stranke, ne, liberalci
hočejo še večji razpor, samo da lažje dosežejo svoje
sebične namene. Kar ne gre na liberalno kopito, naj
vrag vzame! Tako ravnajo liberalci vedno.Skupina naših slovenskih trgov naj si dobro
premislí to-le:1. Ali je vredna tista stranka, da ji trgi za-
upajo, ki se je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. zveza-
la z najhujšimi nasprotniki in je bila pripravljena
spraviti celo okrajno hranilnico v nemškutarske
kremplje? Ali je taka vlačugarska stranka sposob-
na, da vodi politiko v naših trgih? Ako hočete, da
se nam še ti trgi odtujijo, tedaj se le zvežite z Nar.
nenarodno stranko.2. Oglejmo si nekoliko skupino naših trgov.
Ali ni v njih kmetijstvo glavna reč? Tržani bi sami
sebe bili po zobeh, ako bi se obrnili proti K. Z., ki
odločno in dosledno zastopa agrarno stališče. Poleg
kmetijstva je v teh trgih nekoliko industrije, obrti in
trgovine. Tudi na to se bo ozirala prav skrbno K.
Z. Neumnost ali hudobija je, če kdo trdi, da je ag-
rarno gibanje sovražno industriji, obrti in kupčiji.
Ne, agrarci hočejo le varovati kmetijstvo proti izko-
riščanju in uvesti pravično razmerje med kmetoval-
ci in industrijalci. Dobro razvito kmetijstvo je naj-boljši odjemalec industriji in kupčiji, nasprotno pa
kmet tudi potrebuje industrije in kupčije, če hoče
prav obdelovati svojo zemljo ter svoje pridelke spravi-
ti v denar.3. Našim trgovcem in obrtnikom po slovenskih
trgih kaže zdrava pamet, da so popolnoma odvisni
od ljudstva, ali je tedaj pametno, na ljubo nekaterim
celjskim kričanjem vganjati posebno politiko proti
ljudstvu? Iz ljudstvom in za ljudstvo, to je geslo K.
Z., to geslo je edino pametno tudi za narodne tr-
žane.4. Naposled pa daje tržanom Kukovčeva izjava
sama pameten nauk: Kukovec pripoznava kmečke ob-
čine kot lastnino Kmečke zveze. V deželnem zboru
pa se obravnavajo pred vsem gospodarske zadeve.
Ali torej ni pametno, če si tržani izvolijo poslanca,
ki bo složno s kmečkimi poslanci zastopal gospodar-
ske koristi trgov, ki se itak večinoma nanašajo na
kmetijstvo? Naši tržani imajo pač druge potrebe,
kakor da bi se grizli s svojimi sorojaki in sotrpini-
kmeti.Naj torej tudi v naših narodnih trgih plapol-
a zelena zastava Kmečke zveze!

Na delo.

Deželnozborske volitve so pred durmi. Dne 7.
maja že voli splošna skupina. (Do tega dne morajo
biti vrste S. K. Z. urejene.)Zaupniki S. K. Z. naj takoj naznanijo za vsa-
ko volilno občino zaupne moze (enega, dva ali tri),
ki bodo na dan volitve stali ob strani volilne komi-
sije in jo v imenu Slovenske kmečke zveze nadzo-
rovali.V vsaki vasi morajo biti agitatorji Slovenske
kmečke zveze. Ti se morajo večkrat med seboj tajno
posvetovati, da enotno postopajo. Razdeliti si morajo
delo. Imenik si sme vsakdo, torej tudi agitator in tu-
di po reklamacijski dobi prepisati. Posebno pozor-
nost obračajte na omahljivce in nezavedne.Posebno važen trenutek pride za naše agita-
torje, ko dobijo volilci od občinskega urada legitima-
cije in volilne listke. Ne s silo ali grožnjo ali zvija-
čo, ampak z dobro in pošteno besedo pridobite volil-
ce, da pred vami zapišejo ime kandidata Slovenske
kmečke zveze na volilni listek. Če dovolijo volilci,
smete jim sami izpolniti volilni listek, in ako dovo-
lijo, smete jim volilni listek in legitimacijo tudi hra-
niti do dneva volitve!

PODLISTEK.

Albert.

(Dalje.)

Peter je stal pred njo s povešeno glavo in ho-
tel zdaj pa zdaj nekoliko ugovarjati. Toda ko je uvi-
del, da ne pride do besede, vzdihnil je parkrat ne-
navadno globoko ter gledal svojo izvoljenko, s tako
prosečimi, ljubeznivimi in ob jednem obupanimi po-
gledi, da se ga je naposled veledušno usmili, ter
mu dala roko, da jo poljubi.In Peter jo je prijel s svojima obema veliki-
ma, nerodnima rokama ter pritisnil drobno ročico z
vso gorečnostjo na svoja ustna.„In drugokrat ne bodi tako neroden. Če si za-
čel, tedaj mi piši zmirom, ali pa povej, da nočeš.
Saj sem ti že povedala, da ne silim te ne.“In Peter je pisal s svojo lepo, drobno pisavo
neskončno ljubeznjiva, od vzdihov in solza prekipeča
pisma. Dasi on za časa svoje ljubezni ni potočil še
niti jedne solze, vendar se mu je zdelo vzdihovanje
in plakanje neobhodno potrebno v njegovih ljubav-
nih pismih.Govoril je o nezvestobi, samevanju, zapušč-
nosti, skratka, o grozni nesreči svoji, in pri tem se
mu je vselej nekako milo storilo, čeravno je bil zmi-
rom prepričan o svoji nenavadni sreči.Na zadnji strani pisma pa je stal njegov vedno
isti podpis: „— tvoj zvesti, do groba zvesti — Al-
bert!“Stanka ni hotela, da bi se podpisal „Peter“; to
ime se ji je zdelo neznosno; in samo kadar se je ču-
tila razžaljeno, imenovalo ga je Peter, in to s poseb-nim, malo zaničljivim povdarkom, kar je nesrečnega
Šlibarja popolnoma uničilo.Kadar se je napravljaj k Tarmanovim, snažil
se je poprej najmanj pol ure, urejal si kravato, če-
val v red svoje svetlorumene, redke brke, skratka
skušal je povzdigniti svojo zunanost kolikor mogo-
če, da ni bilo najti na nji niti sledu kakšne nepra-
vilnosti ali površnosti.Zgodilo se je nekoč, da je prišel k Stanki z
obnošeno kravato.„Čemu nisi dal tiste za vrat, ki si jo imel
predčerašnjim? Ali seveda, za nas je vse dobro.
Čudno, da nisi prišel v zamazani obleki?! Jaz sploh
ne vem, kako to, da se še kedaj potrudiš k nam,
Peter, ko vendar vidim, da ti je zoprno. Zakaj ne
ostaneš doma; lahko bi počel ta čas kaj bolj korist-
nega —“Nekega dne začetkom avgusta stopala sva s
Šlibarjem počasi po razgretim mestnem tlaku; bilo
je, mislim, ob polu petih popoldne ali malo pozneje.
Solnce je žgalo z vso silo; nebo je bilo jasno, svetlo-
sinje, kakor da je razbeljeno.Hodila sva leno prav tik postopij, ki so delala
ozko, malo hladno senco.Peter si je vso pot brisal potni obraz ter zra-
ven vzdihoval:

„Oj ta vročina! Oj ta neznosna vročina!“

Ljudij je bilo malo na cesti. Dolga predmestna
ulica je delala neskončno dolgočasen vtis s svo-
jimi jednonadstropnimi, tu in tam samo pritličnimi
hišami, s svojim kamenitim, vročim, na mnogih me-
stih razritim tlakom, s prahom, ki je ležal za pol pe-
di visoko na tisti ter se zdaj pa zdaj v gostem ob-
laku vzdignil v težki, dušeci vzduh.Vstopila sva v jedno zadnjih hiš, mrtvo, dolgo-
časno poslopje, rujavo pobarvano, s tu in tam odpad-lim ometom, majhnimi okni, in visokimi vrati s ka-
menitim obokom.V prvem nadstropju stanuje gospa Tarmanova
s svojo hčerjo, gošpodično Stanko.Že na stopnicah začujeva glasove slabega, po-
kvarjenega klavirja.„Postojva nekoliko!“ zašepeta Peter. „Stanka
igra.“Obstal je, nagnil glavo in poslušal z vidnim
oduševljenjem.

„Izvrstno igra — kaj misliš?“

„Meni se to ne zdi, — pa pojdiva vendar na-
prej!“Potrkala sva in takoj nato vstopila v tesno,
nizko kuhinjo z zakajenim stropom. Na rujavih ste-
nah je viselo raznovrstno kuhinjsko posodje, iz že-
lezne peči pa se je kadilo, da me je takoj ob priho-
zbdlo v oči.Z ruto na glavi in s kuhalnico v roki vspre-
jela naju je gospa Tarmanova, sila dolga, kakor tr-
ska suha ženska. Izpok mršavih obrvi gledajo njene
drobne oči ostro, bodeče; zakrivljeni, koščeni nos;
tenka, čisto povešena ustna; upali in sivi obraz,
— vse to daje obrazu in očem še strožji, odločnejši
izraz.„Stanka je že napravljena; potrudita se v so-
bo. Jaz skuham poprej še malo kave; potem pa od-
idemo. Zdaj tako še ne moremo nikamor, v tej veliki
vročini.“Skozi steklena vrata se je videlo v sobo, kjer
je sedela Stanka pred klavirjem.Soba je bila prenapolnjena s posteljniki, oma-
rami in omaricami, mizami, stoli in razno drobnjavo,
tako da je ostal samo na sredi prav ozek, podolgast
prostor, kjer se je lahko nekoliko sem in tja gibalo,

Če je že volilni listek izpolnjen z nasprotnim kandidatom, smete, z dovoljenjem seveda, črtati ter zapisati kandidata Slovenske kmečke zveze. Da se ne bo moglo več črtati in napisati drugo ime, prekrizajte ves prosti prostor okoli imena. Če je listek za nič, dobite na dan volitve pri komisiji drugega. Pazite potem, da volilec sam zapiše ali dovoli zapisati ime našega kandidata.

Vstrajno na delo. Volilni dnevi meseca maja morajo biti prazniki za vse volilce. Agitatorji naj pa do istega časa agitirajo neumorno, vstrajno ter z vspehom.

Zmaga mora biti naša!

Upor v Carigradu.

Dogodki v Carigradu so že drugič presenetili evropsko diplomacijo. Lansko leto meseca julija so Mladoturki s pomočjo častnikov vprizorili nekrvavo revolucijo. Tudi sedaj niso računali na take dogodke, ki so se izvršili po velikonočnih praznikih. Gospodstvo Mladoturkov je popolnoma uničeno. Kakor pridobljeno, tako izgubljeno! Na mesto terorizma enega samega je stopil terorizem skrivnega komiteja. Korupcija je ostala ista in zato se ni čuditi, da so postali Mladoturki popolnoma nepopularni. Dvomljivo pa je, kdo bo mesto njih prijel za vajete. Tudi ne more nihče garantirati za sultanovo življenje.

Kdo je povzročil upor?

Upor v Carigradu je, kakor poročajo razni listi, delo mohamedanskega društva „Itti Hadi Muhamedi“, ki se je ustanovilo pred enim mesecem. Ustasi hočejo doseči, da se vpostavi stare šeriatske pravice, utemeljene na koranu. Od druge strani se poročajo tudi, da je bil sam sultan, kateremu je predsedal terorizem Mladoturkov, sporazumljen z uporniki. Uprlo se je le nekaj bataljonov. Do danes še ni mogoče izreči sodbe o značaju tega upora, toda bržkone je to odpor mosleminskega duhovništva in konservativcev proti sedanjim mogotcem.

Zarota proti sultanu.

Iz Carigrada poročajo, da ima turško vojno ministrstvo pismene dokaze v rokah, da so se albanški častniki zarotili proti sedanji vladi in sultanu Abdul Hamidu, na katerega mesto bi radi postavili Jussuf Izzedina. Najbolj je baje kompromitiran polkovnik Riza bej v Aleppu, ki so ga skupaj z več albanškimi častniki zaprli. Riza bej je hotel po načelniku, ki je šel na dopust, poslati v Albanijo pisma častnikom v Skoplju in Peči. Pisma so pa zaplenili.

Odstop vlade.

Veliki vezir z vsem kabinetom je demisioniral. Sultan je demisijo sprejel. Korni poveljnik je odstavljen, za njegovega naslednika je imenovan mestni poveljnik Javer paša. Za velikega vezirja je imenovan Tevfik paša. Uporniki ga nočejo pripoznati. Sultan drugega velikega vezirja še ni imenoval. Za vojnega ministra je imenovan Edhen paša.

Žrtve upora.

Število žrtev je večje, kot se je prvotno mislilo. Nad trideset častnikov so uporni vojaki pomorili, naposled so se pa častniki pridružili upornim vojakom. Od mladoturške strani se pripravlja protiakcija. Mnogo rodbin Evropejcev je s parniki in vlakami zapustilo Carigrad. Protikršćanskega gibanja še ni opaziti.

in sicer je bilo to med klavirjem in dvema velikima posteljama.

Do jedinega okna se ni moglo, zakaj ravno pod njim je stal velik, mehak divan za pritlikavo, okroglo mizico.

Na stenah je viselo vse polno slik in sličic, nekateri izvrstni bakrorezi med navadnimi, kričečimi podobami raznih svetnikov in svetnic. Dve uri sta neprestano tiktakali, jedna z zamolklim basom, druga s kričečim, hripavim tenorjem.

Na klavirju je ležal kup not, med raznimi knjigami in ročnimi deli. Po posteljah in po mizi je bila raznešena obleka; na mali mizici pred divanom je ležal raztršen letnik časopisa „Ueber Land und Meer“ in rudeče vezane pesmi Gregorčičeve. Zdelo se je, kakor da je pohištvo treh sob znešeno v to tesno izbico.

Peter je šel na stol poleg Stanke in kakor vselej, polastila se ga je silna zadrega, ko ga je pogledala Stanka s svojimi razumnimi očmi in se mu nekako zbadljivo, hudomušno nasmešnila.

„Albert, kaj boš danes lepega povedal?“

„Kaj ti hočem jaz posebnega povedati, Stanka? Saj ti je tako dobro znano, kaj bi ti rad povedal in vedno —“

Petrov glas je postal hipoma navdušen in ne navadno ljubeznjiv.

„Nikar, nikar, Albert“, zasmije se mu Stanka v obraz, „tvoje ždihovalje me silno mori. Če misliš tako nadaljevati, govori rajši o — vremenu. Kakšna kaplja ti leze od čela dol, naravnost proti nosu; obriši se vendar, nerodnej ti!“

„A grozno je vroče, Stanka!“ vzdihne Peter in si otare čelo in obraz. „In kako prašna cesta! Vse kakor moramo počakati, da se nekoliko ohladi.“

Minister umorjen.

Uporni vojaki so umorili justičnega ministra, ranili ministra vojne mornarice ter ujeli vojnega ministra. Po ulicah v Štambulju se vrši krvavo klanje. Uporni so zgradili barikade. Število upornih vojakov znaša nad 5000. Uporniki tabore pred parlamentom. Med njimi ni nobenega častnika. Poveljuje neki podčastnik. Uporniki zahtevajo, da se razpusti mladoturški komite, da odstopijo vsi ministri in da se upornikom zajamči, da ne bodo kaznovani. Prerezali so vse brzojavne in telefonske zveze po mestu. V Štambulju je prišlo do boja med uporniki in zvestimi vojaki. Padlo je šest mož, ranjencev je brez števila.

Odklonjeni veliki vezir.

Sultan je prvotno imenoval za velikega vezirja bivšega ministra zunanjih del Tevfik pašo. Ker so pa uporniki to imenovanje odklonili, se je sultan takoj udal in imenoval za velikega vezirja Kiamil pašo.

Sultanov irade.

Uradno je bil razglašen sultanov irade, da je sprejeta demisija velikega vezirja Hilmi paše, vsega kabineta in predsednika poslanske zbornice Ahmed Riza beja. Irade obeta, da se bo v bodoče izpolnjevalo šeriatske zakone. Uporniki so vzeli to obvestilo z viharim navdušenjem na znanje.

Nova vlada.

Sultan je imenoval za velikega vezirja Kiamil pašo, za ministra zunanjih del Said pašo, za vojnega ministra pa Edhem pašo, bivšega poveljnika turške armade v vojni proti Grški. Uporniki so Edhem pašo med viharim navdušenjem spremili v poslopje vojnega ministrstva.

Državljanska vojska?

Vzpričo razburljivih dogodkov, ki so se doigrali v Carigradu, se drže Mladoturki nenavadno rezervirano in mirno. Splošno se sodi, da se pripravljajo na odločilen udarec proti reakciji in morda tudi proti sultanu samemu. Oni polki v provinci, ki so udani mladoturškemu komiteju, marširajo v hitrih pohodih proti Carigradu. Bati se je, da pride med uporniki in mladoturškimi četami do krvave bitke. Vse kaže na to, da se bo na Turškem vnela krvava državljanska vojna.

Kako je po deželi?

Iz Carigrada poročajo, da so se slične revolte, kakor v Carigradu, prigodile tudi po raznih provincah. Uporno vojaštvo se je povsodi polastilo mladoturških častnikov in jih zvezalo. V Skoplju so uporniki umorili 10 častnikov.

Novi predsednik parlamenta.

Na mesto Ahmed Riza beja je poslanska zbornica izvolila za predsednika Ismail Zemalla, vodjo Albancev.

Bolgarija mobilizira.

Vsled dogodkov, ki se doigravajo v Carigradu, je vojno ministrstvo odredilo splošno mobilizacijo. Veliko polkov je že odšlo na mejo.

Vojna med Bolgarijo in Turčijo?

Iz Sofije se poroča, da bo Bolgarska izrabila položaj v Carigradu in v slučaju potrebe tudi Turčiji napovedala vojsko. Za Bolgarsko je sedaj nastopil ugoden trenutek, da brez Turčije in proti nji izvojuje popolno neodvisnost, ne da bi ji bilo treba plačati kake odškodnine. V sofijskih vladnih krogih so

„Da, to ti je že mati v kuhinji povedala in zato ni nič novega; če bi se mi sedaj takoj odpravili, šel bi z nami kljub vročini in prahu.“

„To je gotovo, Stanka. S teboj do konca sveta in naj bi bilo vreme kakoršnokoli.“

„Moj Bog, kako si otročji, Peter!“

Ta je bilo zanj slabo znamenje in ves prestrašen je odprl oči ter jo boječe pogledal. V svoje veliko veselje pa ni zapazil nobenega na smehljajočem obrazu Stankinem.

„Daj mi one note sem, Albert. Pa ne bodi vendar tako silen —“

Peter je skočil, da je prevrnil stol.

„Katero hočeš, da zaigram?“

„Kar ti igraš, Stanka —“

„Prosim te, ne sanjaj. Torej ono: „Ko bi jaz cvetice znal.“ Ali ti moraš peti —“

„Gotovo, Stanka —“

„In pazi, da začneš o pravem času. — Pa ne glej vame; tam imaš note —“

Iz klavirja so zadoneli suhi, ubiti glasovi, in kmalu na to pa se oglasi Peter s hreščečim, previsokim glasom:

„Ko bi jaz cvetice znal,

Ki po travnikih cvete-e-e-jo.“

„Za božjo voljo, Peter, ne kriči tako;“

Stanka je hipoma prestala in zatislila z rokami ušesa.

Peter je umolknil, dasi ni zaprl ust.

„No, in zdaj še zijaš in vrtiš oči, kakor blazen. Peter ti si grozen človek.“

Gospa Tarmanova je prinesla kavo v sobo in zaljubljenca sta vstala izza klavirja.

„Zdaj se še jaz hitro opravi v kuhinji, potem pa odidem. Prosim, poslužite se kave.“

mnenja, da se vprašanje neodvisnosti Bolgarske reši v najkrajšem času. Splošno vlada mnenje, da lahko v par dneh izbruhne vojska med Bolgarijo in Turčijo. Bolgarski delegati, ki so se pogajali v Carigradu, so odpoklicani. Vsled dogodkov v Carigradu je postal položaj na Balkanu veličesen.

Ali ste že naročeni na „Stražo“? Ako še ne, storite to takoj! Dolžnost vsakega somišljenika je, da je naročen na „Stražo“ in agitira za njo. Kjer eden ne zmore naročnine, naj jih stopi več skupaj!

Raznoterosti.

Deželni potovalni učitelj Goričan tira že dalj časa liberalno politiko, predava večinoma na zborovanjih Narodne stranke, je navadno, akoravno ima sedež v Mariboru, v Celju ali Nojniku in kuje, naklepe proti kmečkemu ljudstvu, kojega deželni uradnik je on. To njegovo postopanje je obsojati, a tembolj obsojati je njegov zadnji korak. Gospod Goričan se pusti namreč od Narodne stranke kandidirati v deželni izbor. Že navaden takt bi zahteval, da gospod Goričan, ki je vendar nastavljen za kmečko ljudstvo, a ne za par gostilničarjev, učiteljev in advokatov, ne stopi v boj proti kmečkemu ljudstvu, proti kmečki stranki, in kot agrarec kandidira na — programu advokatske stranke. Kako bo gospod Goričan zastopal odločno koristi Slovencev v Gradcu, to je uganka, ker je kot deželni uradnik popolnoma odvisen od zagrizeno nemškonalnega deželnega odbora. On si ne bo nikdar upal nastopiti z najhujšimi sredstvi, kar bo v novem deželnem zboru treba, ker sicer je — ob službo. A v tolažbo njemu, in pa stranki advokatskih koncipientov povemo, da bo naše ljudstvo poskrbelo za to, da ne bo prišel v take škrpice, po volitvah pa bo dobil gospod Goričan od kmečkega ljudstva tako zaupnico, da bo rad ali nerad pustil — svoj politično-liberalni, mimogrede agrarni poklic. Kandidatura Goričana je višek predrznoti! Gotovo so mu liberalci obljubili deželno-odborniško mesto, sicer bi Goričan, ki si ne privoščil niti poštene obleke, ne prevzel kandidature. Kaj ne, hrepenenje po deželno-odborniških tisočakah je večje, kakor skrb za kmečki blagor in službo.

Liberalni terorizem. Za liberalni shod v Žalcu se je na vse mogoče načine in z vsemi mogočimi sredstvi agitiralo. Liberalci so celo hodili od osebe do osebe in zahtevali podpisov, s katerim se je moral podpisane zavezati, da ja gotovo pride na shod. Je že pač tako pri liberalcih. Če kaka stvar ne gre zlahka, jo pa skušajo doseči s terorizmom.

Naši kandidati. V kmečkih občinah sodnih okrajev Maribor, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer kandidira poleg deželnega odbornika Robiča državni poslanec Ivan Roškar.

Miloš Stibler od Zadržne zveze v Celju, agitator Narodne stranke in zraven Ivana Prekoršeka iz Prekorja pri Celju najneumornejši dopisnik liberalnega dnevnika, je postavil proti gospodu dr. Jančiču kot kandidata nekega Malusa. Kaj ne, to je nepolitično delo? Ali si je Stibler svest, kake posledice bo imelo to postopanje? Marsikateri zavodi, kateri so še sedaj včlanjeni pri celjski liberalni zvezi, ji bodo obrnili hrbet in potem bo tudi Stibler — lahko zapustil Celje.

Duhovniške vesti. Č. gospod Evald Vračko, kaplan v Jarenini, je dobil župnijo St. Ilj v Slov.

Gospa je nabrala na posteljah nekaj obleke in odhitela v kuhinjo z velikimi, nerodnimi koraki.

„Da bi le ne bilo v Dolu preveč ljudi!“ pripomni Peter in si nadrobi polovico zemlje v svojo kavo.

„Dolgočasnej!“ hiti mu Stanka ugovarjati. „Meni je najljubše, kadar vidim kolikor mogoče velikih veselih obrazov; ti pa se držiš zmirom kisló, kakor tam na oni strani stotnikova dekla. — A kaj sem te pozabila vprašati, Albert. — Ali so ti od doma zadnje dni kaj pisali? Sam tako ničesar ne poveš.“

Tarmanica se je vrnila v sobo, oblečena v črno obleko povsem nenavadnega kroja. Čipke tu, čipke tam, široke, trde in svetle; krilo sila obsežno, krog in krog nagubano, rokavi ozki, ovrtnik visok in s čipkami pokrit.

„Da, gospod Slibar, kako je z vašim bratom? Ali ste zvedeli kaj novega?“

„Včeraj so mi pisali“, odgovori Peter počasi in obraz se mu nekoliko omrača. „Franceljnu je zmirom slabše; bojim se, da ne bo dolgo tako — in jaz si nikoli niti predstavljati nisem mogel, da bi Francelj —! Žalostno bi bilo, ko bi umrl tako mlad. In kdo bo potem doma gospodaril, če se to res zgodi? Jaz, mislim, da nisem za kaj takega.“

„Kako, da ne?“ vzklikneta z enim glasom mati in Stanka.

Peter ju pogleda nekako začudno.

„Da, zakaj bi vi ne gospodarili?“ nadaljuje gospa. „Kaj bodeš še vedno sedel v uradu s svojo borno plačo, doma pa pustili starega očeta, da se trudi? O, vi ste čuden človek!“

„Meni se zdi, da bi bil moj mlajši brat (sposobnejši —“

(Dalje prihodnjik.)

goricah; č. gospod Marko Žičkar, kaplan v Konjicah, župnik Sv. Jernej pri Ločah in Jožef Panič, kaplan v Vuzenici, župnik Sv. Anton na Pohorju. Župnije bodo nastopili 1. maja.

Iz železnice. Postajenačelnikom na Zidanem mostu je imenovan dosednji postajenačelnik v Hrastniku, gospod A. Ludvig, ki je po rodu Čeh in zaveden Slovan. Dosedaj so bili na Zidanem mostu za postajenačelnika še sami Nemci. Ludvigov naslednik v Hrastniku je zagrižen posilinemec K. Oroszi.

Iz pošte. Poštna odpraviteljica Marija Wambrechtsamer v Planini je imenovana za poštarico v Studencih pri Mariboru.

Volilno gibanje. Gospod Günther se je izrecno odpovedal kandidaturi za deželni zbor. S tem je v našem okraju vsako nespornost odpravljeno in dr. Verstovšek kandidat vseh pristašev S. K. Z. Vsa čast g. Güntherju, ki je iz ljubezni do kmečke stvari storil ta korak.

Poslanca Roškarja so začeli liberalni strankarji grdo in nesramno napadati. Izrabljajo nesrečo, katera se mu je zgodila s puško kot 19 letnemu fantu in na kateri je bil popolnoma nedolžen, kakor je tudi sodišče spoznalo. Da pa se ob takih nesrečah zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem navadno naloži majhna kazen (v Roškarjevem slučaju 1 mesec), je vsakemu znana stvar. Mnogo takih nesreč se žalibog zgodi po svetu, ali le malo je takih nečloveških hijen, kakor so v Narodni stranki, ki se napajajo z nezakriviljeno nesrečo svojega bližnjega. Poštenemu človeku se mora tako početje studiti, g. Roškarju pa bodo volilci dne 17. maja ravno radi gdi in surovih napadov slovesno izrazili svoje zaupanje.

Umrl je v Gradcu g. dr. Konrad Jarc, deželni šolski nadzornik v pokloju in vitez reda železne kroge. Pokojni je bil kot nadzornik na svojem mestu. Zavedal se je vedno, da je Slovenec. Blag mu spomin!

Častniki kot poroki. Vojno ministrstvo je izdalo naredbu, s katero se prepoveduje častnikom in vojaškim uradnikom prevzemati poročstva pri najemanju posojil s strani častnikov. Noben častnik ne sme najeti posojila, ako nima v to izrečnega pismene dovoljenja višje oblasti. Isto velja tudi za častnike, ki hočejo prevzeti kako poročstvo.

Strossmayerjev spomenik. Kakor poročajo hrvaški listi, se je dosedaj nabralo za Strossmayerjev spomenik 140.000 K. Spomenik bodo odkrili o priliki 50letnice jugoslovanske akademije leta 1917.

Našega cesarja obišče letošnje poletje v Išlo nemški prestolonaslednik, ki se bo udeležil tudi dvornih lovov.

Tako, za enoletne prostovoljce na svoje stroške namerava uprava armade zvišati od 348 na 448 kron. Kot vzrok navaja uprava podraženje živil in potrebin za obleko.

Velikanski shod kmetovalcev se bo priredil na Dunaju. Pričeli so že s pripravi.

Naša vojna mornarica je priplula danes v Pulj, kjer so vpoklicane mornarje rezerviste izkrcali in odpustili. Listi poročajo, da je vojna mornarica vpoklicala 10.000 rezervistov. Mornarica da je bila vsa popolnoma mobilizirana. Cesarsko povelje je izšlo 15. marca in 23. marca so bile vse ladje že pripravljene za boj.

Spored za delovanje zbornice. „Nar. Listy“ poročajo, da se bo zbornica poslancev, ki se snide 21. aprila, imela baviti s temi zakoni: zakon glede priklapljenja Bosne in Hercegovine, trgovinske pogodbe, 54 milijonska odškodnina Turčiji za Bosno in Hercegovino in proračun, ki bo v ministrstvih izdelan do 20. maja. Poslanska zbornica mora biti s svojim delom gotova do konca junija. Delegaciji se snideta 14. septembra. Stališče Bienenrothovega kabineta je utrjeno, ker mu zaupata cesar in prestolonaslednik. Izprememb v ministrstvu po Veliki noči ne bo.

Pogajanje zavoljo trgovinske pogodbe s Srbijo razbito. Srbska vladna odredba, izdana dne 13. t. m., pravi, da pogovori med srbskim zunanjim ministrstvom in avstro-ogrskim poslaništvom glede podlage za pogajanje o novi trgovinski pogodbi, oziroma o začasni pogodbi, žalibog niso imeli ugodnih uspehov. Stališče ene in druge stranke je tako, da se sedaj sporazum ni mogoč in da se vsled tega pogajanje ne prične takoj, ampak bo trajalo brezpogodbeno stanje, dokler ne bodo dani pogoji in pripravljenost za pogodbo, ki bi v enaki meri odgovarjala koristim obeh držav. Iz Zemuna poročajo, da so Srbi s tem zadovoljni, ker da je monarhija zdaj pokazala, kako malo je popustljiva in pripravljena dovoliti Srbiji gospodarskih ugodnosti. Z druge strani pa trdijo, da so Srbi nalašč stavili nesprejemljive pogoje.

Aneksija Bosne in Hercegovine našo monarhijo dosti stane. Okupacija leta 1878 je veljala 62 milijonov kron, odkupnina plačana Turčiji 55 milijonov, zadnje vojaške priprave 220 milijonov, skupno tedaj 337 milijonov kron.

Štajersko.

Mariborske novice.

Slovenska opereta v Mariboru. Dne 25. aprila se priredi v Narodnem domu opereta „Tičnik“. Glasbo zložil dr. B. Ipavc, besedilo B. Rogaški. Nato sledi „Bratranec“, burka v enem dejanju.

Na grob pokojne gospe Josipine dr. Sernčeve, poklonile so mariborske Slovenke namesto nagrobnega venca 42 K 40 v za bodočo slovensko šolo v Mariboru.

Resnicoljubnost. Dobro znani dopisnik iz Maribora je nagromadil v „Nar. Dnevniku“ pod naslovom „Strastnost in zaslepljenost zvezarjev“ polno lažij, katere se celo gabiyo tukajšnjim zmernim liberalcem. Pribiti le moramo to, da vsi pristaši S. K. Z. vkljub temu, da se je naša stranka javno v Narodni domu napadala, zahajajo v Narodni dom, da pa ne morejo mnogi naši pristaši zahajati h koncertom, plesom itd. radi tega ne, ker nikdar ne dobe vabil in sicer ne pošljejo prireditelji namenoma vabil. Lojalno moramo priznati, da jedino trgovinski klub korektno postopa in vsem Slovenceem brez razlike političnega mišljenja pošilja vabila k svojim prireditvam.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru je daroval prežvišeni knezoškof Dr. Mihael Napotnik 30 K. Za velikodušni dar izreka odbor srčno zahvalo.

Tečaj za pridelovanje krme se bo vršil na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru od 10. do 15. maja t. l. Od 10. do 12. maja pa se bo vršil na isti šoli tečaj za gojenje zelenjave.

Smrtna kosa. Umrl je pozlatar in podobar Andrej Donalik, star 64 let. — V torek zjutraj je umrl posestnik Ivan Kramer. Pogreb je bil večeraj popoldne.

Stiristo kron izgubljenih. Delavec Jožef Dobnig je v ponedeljek zvečer pil v „Gambrinushalle“, potem se je celo noč sprehajal po mestnem parku in po mestu. Zjutraj je opazil, da je izgubil denarnico, v kateri je bilo 400 kron.

Samoumor. Na Veliko nedeljo se je zastrupila žena trgovskega potnika Marija Gassmaier. Vzrok samoumora je neznan. Gassmaier je bila zelo udana pijači in je opetovano govorila, da se bo usmrtila.

Izpred sodišča. 15 letni viničarski sin Franc Rajh je ukradel Matiji Kukovec v Lešnici par čevljev, 22 K denarja in več drugih stvari. Dobil je dva meseca težke ječe. — Rozalija Jarc v Radvanjih je pustila svojega triletnega otroka brez nadzorstva. Nesreča je hotela, da se je otrok preveč približal štedilniku in pri tem dobil take opekline, da je umrl. Obtožena je bila obsojena na tri dni strogega zapora.

Celjske novice.

Odlikovanje. V torek, dne 13. t. m. je izročil celjski glavar Müller ob navzočnosti več duhovščine mil. g. opatu Fr. Ogradi slovesno red železne kroge 3. razreda. Novo equiti ad multos annos!

Društvo za varstvo in oskrbovanje otrok v celjskem sodnem okraju priredi svoj prvi občni zbor v nedeljo dne 25. aprila ob treh pop. v hotelu „pri belem volu“ v Celju. Spored: nagovor predsedn., poročilo tajnika, blagajnika in pregledavalec, sprememba § 17 dr. pravil v toliko, da za sklepčnost seje zadostujejo štirje odborniki, slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Propad Narodne stranke v Celju. Stebri liberalstva v Celju se majoje. Potapljačjo ladijo zapuščajo generali v Celju, Sav. dolini, St. Juriju ob juž. žel. itd. Zanimivo bi bilo, da bi liberalni dnevnik priobčiti imena vseh teh pravih uskokov, ki so se pri zadnji državnozborni volitvi bili najhujši agitatorji in teroristi, a sedaj, ko so spoznali stranko, ki trumoma hrbet obračajo. Dobro bi bilo tudi objaviti, da se spozna požrtvovalno, nesebično delo liberalcev, da ima liberalna tiskarna samo — štiri dobro plačane ravnatelje in oskrbnike, in da so že nekatere večje posojilnice v mnjenju, da lahko tiskarna, katera ima toliko direktorjev, brez njihovega kapitala izhaja, izstopile iz tiskarskega podjetja in odpovedale svoj kapital. O takih in sličnih zanimivostih bi lahko poročal liberalni dnevnik in bi te novice vzbudile veliko pozornosti, gotovo več kakor brezpomembno napadanje par oseb, kateremu se vsakdo smeji.

Umrl je na Velikonočni ponedeljek Karl grof Stubik, star 85 let. Bil je pisarniški predstojnik južne železnice v pokloju. Pokojnik se je udeležil vojne v Italiji l. 1848, 1849 in 1859. Z grofom Stubikom je izumrl zelo star plemeniški rod.

Poskušen samoumor. Na veliko soboto je zidarski pomočnik Franc Košic sekal drva in se pri tem s sekiro na roki težko ranil. Iz jeze, ker se mu je to pripetilo, je vzel nož in si je prizadel še drugo težko rano na prsih.

Nesreča. Posestnik Ivan Toman v Dobrni se je tudi udeležil velikonočnega streljanja. Pri tem se je pa možnar razpočil in je Tomana ranilo tako, da bo za celo življenje čutil posledice.

Ptujske novice.

Umrla sta v Ptujju žena sodnega sluga Jož. Dolinšek in vrtnar Jožef Topičnik.

Nemška olka se je zopet pokazale minole dni. Velikonočno nedeljo popoldan se je nahajalo pri Pauku v Mestnem vrtu več nemških fantalinov iz Ptujja. Brez vsakega povoda so napadli krojača g. Berjaka in nekega pomočnika pri trgovcu g. Senčarju.

Nesreča. Na Veliko soboto zvečer je v Mestnem vrhu nek viničarski fant po neprevidnosti s streljanjem močno poškodoval svojo 7 letno sestro. Morali so jo prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Župana vstrelil v trebuh. Župana občine Spuhlje je o velikonočnih praznikih neki fant vstrelil v trebuh. Župan je svaril fante, naj se ne igrajo s samokresi. Ranjenih je tudi več kmetov.

Drugi kraji.

Fram. V zadnjem poročilu v „Straži“ se je pomotoma zalomila druga polovica dopisa iz Cirkove k dopisu iz Frama. Samoobsebi umevno je, da bodo vrli Framčani volili dne 17. maja deželnega odbornika Franca Robiča in državnega poslanca Ivana Roškarja.

Shod Narodne stranke v Žalcu. Navzočih bilo je 250—300 ljudi, toda mnogo nevolilcev, celo šnoparje so imeli, kateri so jim zgago delali. Shod se lahko imenuje shod „pfufkarjev“, ker so pri vsaki bolj ostri besedi, katere so govorniki izvajali, letele psovke na „farje“, Korošca, Kmečko zvezo, čepurja, neka oseba, ki je imela že z različno žlindro opraviiti, je še celo žlindro spravila na ta shod. Roblek je pozival na vojsko, udrihajoč po duhovniški stranki. „Naš dični poslanec Roblek“, mu je v zahvalo zvenelo na ušesa, in bil je ves srečen, čuteč, da je dičen. Sirca pravi, „Slov. Gospodar“ še ni nič storil za Sav. dolino, lahko ga pa vprašamo, kaj je storil za Sav. dolino Roblek, in kaj je storil on kot župan za občino — nič. Znani cesar (naučil ga je profesor) je predlagal kandidata za kmeč. skupino za drž. zbor, ker je bil čisto zmeden, vendar mu je eden pomagal, da se mora kandidata postaviti za deželni zbor. On bi si sicer ne upal udrihati po duhovniški stranki, ako bi ne bil tako srečen, da je videl pred sabo brata profesorja. Začenčal je tudi Golavšek iz Megojne „farja pa duhtarja ne, pa tud učitelja ne“, vendar mu je na zadnje srce v hlače ušlo, ko je zagledal pred seboj veličastno postavbo Brinarjevo kot kandidata ter mu nazadnje obljubil javno, da ga bo volil iz discipline. No Golavšek, kaj z duhtarjem, imaš bridke skušnje, kaj ne? — Predstavljali so se kandidati dr. Karba, Goričan in Brinar, obetajoč Narodni stranki vse, kar bo de mogoče in nemogoče, če jih bo de spravila na poslanski stolec. Dr. Kukovec je bil užaljen, ki r mu je nekdo zakričal, da Karba ni „duhtar“, ampak zdravnik, ter se je zelo repenčil. (No, dr. Kukovec, že pri svojih pristaših izgublja zaupanje, kaj še bo de?) Obljubil je celo, da se bo še enkrat predstavil kot kandidat za trško skupino, no, pa nam je vseeno, saj smo ga zdaj videli in slišali. Smo ga že sili. — Kakor je iz tega razvidno, ni bil shod takšen, kakoršnega je oznanjevala in prerokovala Narodna stranka po listih in plakatih, katerih je bilo vse polno. Bati se je bilo, da bodo že vsak drog od gnojnih vil ovili s plakati.

Sv. Ilj v Slov. goricah. S. K. Z. ima na belo nedeljo v St. Ilju shod po rani maši ob pol osmih zjutraj pri gospodu Celcerju. Govori deželni odbornik Robič in drugi.

Jarenina. Na belo nedeljo dne 18. aprila je v Jarenini shod K. Z. po pozni službi božji ob 11h pri g. Orniku. Govori g. deželni odbornik Robič.

Sv. Jakob v Slov. gor. Tukaj ima S. K. Z. na belo nedeljo dne 18. aprila shod popoldne po večernicah pri gospodu Matiju Peklar. Govori g. deželni odbornik Robič. Sodišljenike v teh krajih opozarjamo na te shode, da agitirajo za nje in se jih v velikem številu udeležijo.

Ivanjševci. Na belo nedeljo dne 18. aprila popoldne ob pol 2. uri se vrši v Ivanjševcih shod Kmečke zveze pri g. Klemenčič p. d. Burcar. Govori g. drž. poslanec Roškar. Udeležite se pristaši Kmečke Zveze tega shoda v obilnem številu.

Velenje. S. K. Z. priredi na belo nedeljo dne 18. aprila v Velenju shod ob 11. uri popoldne pri g. županu J. Skaza. Govori kandidat Kmečke Zveze dr. Verstovšek.

Slovenjgradec. Na belo nedeljo dne 18. aprila popoldne ob 4. uri ima S. K. Z. shod v Slovenjgradu v „Narodnem Domu“. Govori kandidat K. Z. dr. Verstovšek. Sodišljeniki, udeležite se teh shodov mnogostevilno.

Zdole pri Brežicah. Na belo nedeljo dne 18. aprila govori kandidat K. Z. dr. Jankovič v Zdolah pri Brežicah ob 8h zjutraj v gostilni g. Šoba.

Shod S. K. Z. na Vidmu na velikonočni ponedeljek se je sijajno obnesel. Govorili so gg. Pišek, dr. Jankovič in dr. Benkovič, poslancima S. K. Z. se je izreklo zaupanje.

Škale. Okrajno glavarstvo v Slovenjgradu je prepovedalo sv. misijon v Skalah zavoljo škrlatice, koje pa že dva meseca ni več v fari, dočim so bile šole med epidemijo vedno odprte. Na priziv gospoda dekana je razveljavilo vis. c. kr. namestništvo v Gradcu to prepoved, in tako se bo misijonska pobožnost obhajala nemoteno od 17.—25. aprila pod vodstvom č. gg. misijonarjev od sv. Jožefa pri Celju.

Sv. Tomaž pri Vojniku. Zrakoplov, katerega so opazili v Šmartnem na Paki, videli smo tudi ob hriba sv. Tomaža dne 7. t. m. Okolu 6. ure zjutraj smo ga zapazili proti severu v precejšnji daljavi. Plul je nekako proti zahodu, okoli pol 7. ure nam je pa izginil. Videl se je eno tretjino manjši od lune. S slabim daljnogledom ni se moglo zapaziti ljudi, videla se je samo okrogla svetla obla.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Na velikonočni ponedeljek ravno opoldne je začelo goreti na Vardi. Nek fantalin je streljal in zatrosil ogenj, ki je vpepelil poslopja Jožefa Korošec in Alojzije Bauman. Sploh je bilo v nedeljo in ponedeljek videti več ognjev po Slov. goricah proti Mariji Snežni in proti Kapeli. Grda razvada lahkomišljenega streljanja napravi leto za letom veliko škodo, ne da bi oblasti malo pregledale na prste trgovcem, ki prodajajo smodnik in fantalinom, ki brez dovoljenja nosijo pištole.

Sv. Križ tik Slatine. Dne 4. aprila je imela naša „Posojilnica“ občni zbor in je praznovala 25 letnico svojega obstanka. Vseh članov ima 729, čistega dobička je bilo lani 3246 K, od tega se je v dobrodelne namene razdelilo okoli 1200 K in rezerva zdaj znaša 18.600 K. Kovačeva „kmečka kasa“ pa je samo na papirju in njeni moške se že kesajo, da so šli g. Joštu na limanice. Po občenem zboru je g. ravnatelj nadžupnik Korošec praznoval pokojnega nadžupnika Ant. Fröhlicha, ki je bil ustanovitelj in 14 let ravnatelj posojilnice, č. g. Fr. Višnarja in Blaža Perkoviča ki je skoz 25 let vedno bil zvest odbornik, za kar je tudi dobil častni dar 25 svetlih kronic. Po občenem zboru je bilo srečanje 60 dobitkov, vrednih od 3 do 11 K. Kdor je imel srečo, je bil prav zadovoljen in ne bo tega dneva nikdar pozabil. Posojilnici pa daj Bog še znanprej svoj blagoslov!

Sv. Rok pri Šmarji. Dne 12. aprila je bil zelo važen zaupni shod S. K. Z. pri Sv. Križu tik Slatine. Bil sem prepričan, da bodeta v splošni skupini državna poslanca Pišek in dr. Korošec za deželnozborske volitve kot kandidata vsprejeta, ali to sem bil radoveden, kdo bo kot kandidat v kmečki skupini Rogatec-Šmarje proglašen. Ker nikakor nisem mogel na ta shod, sem komaj čakal svojega sosedu, kako novice mi bo v tem oziru prinesel. Ko zvečer zvedem, da je kandidat kmečke skupine Jakob Vrečko, kmet na Ponikvi, sem se čez vse razveselil. Pravo ste zadeli gg. zaupniki! J. Vrečko je zvest pristaš S. K. Z., še na 40 let star, veren krščanski mož, priden in skrben kmetovalec, načelnik „Hranilnice in posojilnice“ na Ponikvi, predsednik tamošnjega bralnega društva, podpredsednik polit. društva za šmarski okraj, delaven ud. ponkovskega obč. zastopa in je dozdaj s svojim nastopom na mnogih zborovanjih jasno pokazal, kako se zanima za kmečki napredek, kako gori za vsestransko zmago S. K. Z. V šmarskem okraju ga poznajo vsi možje, ki se brigajo za politiko, v rogaskem pa ga bodete kmalu spoznali. Bog ga živi!

Ponikva ob juž. žel. Na Velikonočni ponedeljek, dne 12. aprila nam je tukajšnje Kmečko bralno društvo priredilo zares krasno veselico. Naša ponkovska dekleta so ta dan nastopala kot diletantinke in so uprizorile zares krasno, a obenem jako žalostno igro „Nežka z blede“. S ponosom smemo reči, da so naše diletantinke, same priproste kmečke deklice, nastopale v svojih ulogah tako resno in natančno kot bi se to pravkar v resnici godilo. Igra je napravila na vse gledalce globok utis. Da pa je ta igra tako izborna uspela, smo se pred vsem dolžni zahvaliti preblagi gospod. učiteljici Fani Vošnak, ki se je mnogo trudila, prav tako tudi preč. gospod kaplanu, da so si v tem oziru naložili na svoje rame res velikansko skrb, za kar bodemo mi mladi preč. g. kaplanu, kakor tudi preblagi naši sodelavni g. učiteljici vedno hvaležni. Našim požrtvovalnim dekletom pa zakličemo danes krepek „Na zdar!“ — Omenimo še, da se bo na splošno željo gledalcev ta igra ponavljala na belo nedeljo, dne 18. aprila takoj po večernicah z ravno istim vspehom. Vsi gostje, domači kakor tudi iz sosednih župnij so nam dobrodošli! Torej na veselo svidenje!

Lep dokaz narodnega navdušenja in nežnega čustva daje „Narodni Dnevnik“ v štev. 73, ko drugim bolezen očita in narodno delo. Da majšberški gospod župnik svoje dolžnosti opravlja, ve gospod dopisnik dobro sam, ko je moral omenjeni župnik o polnoči k njegovi bolni viničarki, in še sedaj v boleznih se ne vstraši, kakor se je pred tremi tedni zgodilo, v slabem vremenu kar trikrat eden dan k bolnikom tako da se je sam prehladil in celi teden potem ležal. Kar pa sam ne more storiti, stori pa njegov gospod pomočnik, kar pa dopisnika nič ne briga. Ravno gospod dopisnik ima glede izvrševanja svoje službe veliko masla na glavi, ko je z dopusti radi boleznih deželi za namestnika stroške delal, a nikoli nam ni prišlo na misel, njemu bolezen očitati, dasiravno svojega dopusta ni porabil za narodno, ampak lastno korist. Letos seve gospod dopisnik nima časa za dopust, ker mora kot največji govornik takojmenovane napredne stranke vsako nedeljo na njenih shodih govoriti kot prihodnji državni poslanec. Preje ni storil za narodno stvar nasproti narodnim sovražnikom niti koraka, (še-le sedaj, ko se gre proti lastnim bratom, pa proti veri, je našel dovolj moči in zdravja za strastno agitacijo. Da mu tudi sedaj ni za narodnost, ampak le za strankarstvo, kaže z omenjenim dopisom, ko čuti potrebo, za voljo narodnega delovanja napasti človeka, ki mu ni nikdar kaj žalega storil. Potem pa taki naprednjaki vpijejo, da mi prepričamo. Sicer pa je laž, da bi bil majšberški župnik takrat bolan, ko mu očita agitacijo — pa še nasproti štajerskim — v korist tistega Ploja, za katerega je on sedaj tako navdušen. Če pa dopisnik morebiti misli majšberškega župnika z dopisi od dela za narod in vero odvrniti, se jako moti. Dokler bo le nekoliko mogel, se bo še rad trudil za blagor naroda in sv. vere nasproti njihovim sovražnikom.

Somišljeniki.

Pazite, da ne bodo agitatorji celjske liberalne klike popisovali glasovnic!

Koroško.

Celovec. Zanimiva, razprava je bila te dni pred sodnijo v Celovcu. Tožitelj je bil osmošolec Čurčentaler, toženec prof. dr. Angerer (!). Vzrok tožbe je bil, da je Angerer zval Čurčentalerja pred ravnateljem Letzel-nom in pred prof. Kotibo „charakterloses Subjekt“. Povod pa je bila neka obravnava pred ravnateljem, ker se je bil Čurčentaler udeleževal neke krščansko-socialne gimnazijske zveze „Karantanija“. Čurčentaler je to priznal, a zalučal je ravnatelju in dr. Angererju v obraz, da dobro vesta, da obstoji tudi liberalna gimnazijska zveza „Tavriska“, proti tej pa ne samo, da ne nastopata, ampak Angerer jo še odobruje s tem, da se je še kot uč. profesor zveze zboru njenih „knajp“ udeleževal. Kot dokaz je navedel izjave liberalnih dijakov. Nato mu je dal Angerer gori omenjeni priimek, učiteljski zbor pa ga je kratkoma izbačil iz gimnazije, ne da bi čakal odloka dež. šol. sveta. Učenec je potem tožil Angererja po svojem zastopniku dr. Pupoju. Angerer je bil seveda slovesno oproščen, kar pri zna-

nih celovških razmerah nobeno čudo ni, če se pomisli, da ga je tožil „klerikalec“. Dr. Pupoj je vložil pritožbo. — Interesantno je pri tem le to, da vse mesto in gotovo tudi vsi profesorji vedo, da obstojita dve liberalni gimnazijski društvi: „Freyja“ za realce, „Tavriska“ pa za gimnazijce. Ti dve „penalni“ društvi obstojita že kakih 30 let in imata svoje lokale prvo pri „Großglocknerju“, drugo pri „Trabesingerju“. Tam se med seboj celo sabljajo ter popevajo in popivajo cele noči. Pa za ti dve se nikdo ne briga. Se le „klerikalna“ Karantanija, ki je obstajala še le 3 mesece, je vzbudila profesorsko pozornost!!

Vrba. Dopisa našega župana Ulbinga v volilnem boju kaže njegov in vseh vrbskih posilincev značaj. Glasita se:

„Am letzten Mittwoch waren Sie leider nicht bei der Wahl. Ich bitte Sie, doch diesmal, am Samstag, zu kommen und mit uns zu halten. Das Wahlrecht ist doch das heiligste Recht. Erscheinen Sie und wählen Sie den Peter Brugger, Sie werden das Beste tun. Gott zum Gruß. Ulbing m. p.“ (Kako pobožno! Op. ur.)

„Sie haben immer mit uns gehalten, wir sind Ihnen auch immer freundlich entgegengekommen. Sie sehen, wie kleine Umlagen Sie zu entrichten haben. Kommen Sie bestimmt zur Wahl und wählen Sie mit uns. Tun Sie das und erleichtern Sie damit Ihr eigenes Gewissen. Mit Gott. Ihr Bürgermeister Ulbing m. p.“

Tu se vidi, kdo zlorablja sveto vero (kar se očita vedno naši stranki)! Tu se vidi, kdo hoče naravnost slepiti naše verno, pobožno katoliško slovensko ljudstvo pri volitvah s pobožnimi frazami! To so tisti napoljudovski liberalci, ki drugači vedno zabavljajo vna vero, na duhovnike itd. in zasmehujejo pobožno slovensko ljudstvo. Isti ljudje se pa pri volitvah za svojo korist seveda in za svojo liberalno, protiversko stranko sklicujejo na vest in vero in pobožnost. Slovenci, ali se spominjate na to, kar je Kristus fekel o volkovih v ovčjih kožuhih? To govori in piše isti Ulbing, ki so ga na shodu v Beljaku celo nemškonalnialni in nemškutarski zaupniki kot kandidata (v kmečki kuriji odklonili, češ, da je preveč prononciiran Velenemee in pročišdrimovec (ali morda pa samo radi njegove popolne nezmožnosti?) to je tišči duševni velikan Ulbing, o katerem govori vsa Vrba in vsa okolica in morda tudi vsa Koroška, da je pruskega princa pozdravil z besedami: „Euer Durchg'schaut!“ — Dalje ni več znal, je obtičal. Tako zgleda posilinemški kandidat kmečke skupine na Koroškem!

Špital. Naša sodnija išče postavne dediče po železniškem delavcu Jerneju Sorko tu, ki je nazadnje stanoval v Beljaku (Nikolaigasse 35), in je umrl dne 18. novembra l. 1908 brez zadnje volje. Dediči naj se zglasijo do 7. febr. 1909. pri sodniji v Špitalu ali pa pri zapuščinskem oskrbniku Ant. Kornerju, oficijantu v Špitalu, drugači bode zapuščina zapadla državi.

Deželnega zbora koroškega, kot se čuje, v teh državnozborskih počitnicah še ne bodo sklicali.

Schönererjevci na Koroškem so si ustanovili lastno „društvo volilcev za Koroško“ s sedežem v Celovcu. 25. t. m. so nameravali v Borovljah imeti shod, kjer bi imeli govoriti i Malik staro pesem, kako silno pritiskajo Nemce v Avstriji in da se morejo temu ubraniti le, če se tesno združijo. Borovčiči pa so društvu odpisali, da ne kaže zborovati v Borovljah, kjer stanujejo i Slovenci i nemški socialni demokratje i krščanski socialci. V takih razmerah da treba biti previden, sicer se več škodujejo kot koristi. To se pravi po domače: treba se je delati malo drugačne, kot so ti gospodje v resnici, kajti če bi začeli svojim „deutschfreundlich“ Slovincem naravnost pridigovati o svojih vsenemških idealih, bi nemara ta ali oni izpregledal.

Vrbsko jezero je bilo o Veliki noči skoraj popolnoma zamrznjeno, dočim je bil na cesti ob jezeru prah, po bregovih pa že cvetje. Zdaj se boje, da ne bi jezero stopilo iz bregov in poškodovalo razne športne in druge stavbe ob jezeru.

Na misijonska potovanja hodi zadnje čase celovski pastor, in sicer v Borovlje. Vendar nima baš dosti uspeha tamkaj.

Lokalna železnica Sinča ves Železna kapla se tupatam rada malo kuja. Na velikonočni ponedeljek, ko se je spet enkrat več ljudi peljalo, je odpovedal pri stroju neki majhen vijak, tako da so je morali potniki udariti peš. Pravijo, da se je neki kmet, videč to smolo, ponudil, da bi jim s svojimi volji potegnil vlak do Kaple, a je ta ogorčen odklonil to ponudbo! Prav kot v „Fliegende“! In ni dolgo tega, kar je baš na tej kratki progi počil kotel pri stroju, da bi bilo strojevodjo skoraj ubilo.

Kranjsko.

Socialni kurz S. K. S. Z. v Ljubljani. V torek se je pričel tri dni trajajoči socialni kurz S. K. S. Z. v Zvezni dvorani. Udeležba je bila jako lepa. Med udeleženci je bilo opaziti mnogo znanih gospodov kakor: državnega poslanca dr. Kreka, deželnega odbornika dr. Lampeta, prof. Evg. Jarca, dr. Pegana, dr. Pavlico iz Gorice, urednika A. Glumaca iz Dalmacije, častno število visokošolcev, duhovščine, bogoslovcev, učiteljstva iz Kranjske, Štajerske, Koroške, Goriške, Trsta in Dalmacije. Tečaj je otvoril predsednik državni in deželni poslanec dr. Krek, ki je pozdravil vse udeležence in izrazil svoje veselje nad tolikim številom. Tekom tečaja so se vršila velezanimiva predavanja kakor: Temelji finančne vede (dr. Ev. Lampe), Umetnost v izobraževalnih društvih (dr. Cepuder), Kapitalistiška organizacija velikega obrta (dr. Krek), Gospodarska organizacija in pravna načela (dr. V. Pegan), Higijena in naš mladinski naraščaj (dr. Breclj). Nastopili so še mnogi nam že dobro-

znani govorniki, med temi tudi štajerska rojaka gospod dr. Hohnjec in gospodarski organizator gospod nadrevizor Vlado Pušenjak. Poučni tečaj je bil jako zanimiv v celem vspehdu skoz in skoz.

Blaznica na Studencu pri Ljubljani je prenapolnjena. Vodstvo dež. blaznice je naznanilo, da je deželna blaznica na Studencu prenapolnjena in radi tega ni mogoče sprejemati do preklica novih bolnikov v ta zavod.

Debela toča se je vsula v torek med nevihto po celem Gorenjskem od Radovljice pa do Kranja. Nevihta je kar nenadoma prihrumela od severozahoda, in izlila na Gorenjsko svojo jezo v podobi dežja in ledene toče.

Za novi Aljažev dom je prodala občina Dovje na Savi več sveta v Vratah proti Triglavu.

Korno poveljstvo v Ljubljani. Kakor poljski listi poročajo z Dunaja, namerava vojna uprava v najkrajšem času ustanoviti dve novi korni poveljstvi in sicer v Ljubljani in v Brnu. Zaraditega je vojno ministrstvo zahtevalo od podrejenih oblastev kvalifikacijske liste onih starejših častnikov, ki bi imeli avanzirati v dveh do treh letih. Vsi ti častniki bi avanzirali že z majem. Za obe poveljstvi bi se rabilo v Ljubljani in v Brnu 6 divizionarjev, 12 generalnih majorjev in veliko število drugih častnikov. Povečalo bi se pa tudi število moštva vseh branš, kar bi bilo za Ljubljano kot sredotočje kornega poveljstva na jugu, zelo velikega pomena.

Nov tečaj za vinogradnike. Na državni osrednji trtnici v Bršlinu pri Novem mestu se bo priredil dne 20. m. lega travna cepilni tečaj za vinogradnike. Tečaj bo vodil vinarski nadzornik gospod Skalicky.

Katoliško izobraževalno društvo so ustanovili v Predosljah pri Kranju na velikonočni ponedeljek. Na ustanovnem shodu in obnem zboru, kateremu je predsedoval deželni poslanec g. Zabret, sta predavala g. župnik V. Zabret in J. Podlesnik.

Primorsko.

Smrtna nezgoda. V sredo je 22letni zidar Ant. Grič iz Villa Vicentina delal pri nekih ugodnih vratih Alojzija Fogarja v Pevmi in sicer tri metre na visokem. Popravljaj je streho nad uhodom. Nakrat se je streha zrušila in ubogi Grič je padel s strehe na tla, ter se je na njega zavalil ves materijal strehe. Dobil je pri padcu take poškodbe, vsled katerih je ostal na licu mesta mrtev.

Urejevanje reke Mirne v Istri se prične še to leto. Dotični železni zakon je potrjen. Odposlanec udeleženih ministrstev, poročevalci namestništva in zastopniki deželnega odbora so se tudi že dogovorili o pogojih pogodbe med vlado in deželnim odborom. Kadar bo stavbeni načrt odobren, se bo pričelo takoj z delom. Naj bi se ta dela kmalo pričela, da bi dobili domači delavci Istrani vsaj nekaj zaslužka.

Nov komisariat državne policije. V Rovinju v Istri se bo s 1. julijem ustanovil c. kr. policijski komisariat z jednim komisarjem na čelu.

Izgube tržaškega parobrodnega društva „Austro-Amerikana“. Vsled krize v Ameriki in zmanjšanja izseljencev je tržaška parobrodna družba Austro-Amerikana zaključila račune lanskega leta z izgubo 382.777 kron in 30 vinarjev.

Nova parobrodna družba Trst-Južna Amerika se ustanovi v kratkem v Trstu. Pravila so izdelana in se predložijo vladi. Te družbe se udeležijo: „Avstrijski Lloyd“, „Austro-Amerikana“ in „Navigazione Libera“.

Prisedniki iz kategorije delodajalcev pri obrtnem sodišču so imeli posvetovalje, pri katerem so med drugim sklenili tudi sledeče: Od sedaj naprej se bo sebral ves material na konci tedna od vseh razprav in se bo porabil v študijske svrhe. Predsedniki obeh obrtnosodnijskih inštanca se naprosijo, da povečajo dnevno prisednikom, ker so se dogodili slučaj, pri katerih so bile te odškodnine manjše, kakor pa zaslužek.

Nov poštni urad. V Podgorju v koperskem okraju pri Trstu se bo ustanovil nov poštni urad.

Narodno-obrambno delo.

Med ogrskimi Slovenci.

V svojem poročilu o narodnih in političnih razmerah na Ogrskem pozivlja A. Veble dijake, naj potujejo v počitnicah med ogrskimi Slovenci ter naj pišejo o svojem potovanju potopisne črtice. Hvalevredna misel. Pisec teh vrstic še pozivlja zlasti bogoslovce, da potujejo tje in proučujejo tudi cerkvene razmere. Pisec tega je prepotoval kot dijak in bogoslovec skoro vse slovenske ogrske župnije. Maloštevilni tamkašnji narodni delavci se jako vsele takih obiskov in se jih še dolgo potem spominjajo. Pisu je n. pr. začela prepevati ena družina slovenske narodne pesmi, ki jih je naučil kot potovalec takratni bogoslovec Fr. Gomilšek. Seveda so mu peli tudi oficijelno „Košut Lajoš“. Pisec je obiskoval zlasti ude družbe sv. Mohorja, ki so naznanjeni v koledarju. S takim potovanjem in občevanjem bi se ohranjal stik z ogrskimi Slovenci ter bi se dalo marsikaj storiti, da se ohrani teh 100.000 Slovencev. V zadnjem času so ti ekspanzivno jako čvrsti. Od Radgone do Ljutnera je skoro že v vsaki vasi kak ogrski Slovenec, ki si je kupil tam kako posestvo. Naseljevati so se začeli tudi v bližini Radgone, tako da so se jih začeli bati že Nemci. Tudi v skoro celo nemški župnji Halbenrain je veliko ogrskih Slovencev.

Ogrski Slovenci so čvrsti, žilavi, delaven, pobožen narod. Govori jih veliko kar tri jezike, sloven-

sko, madžarsko in nemško. V gospodarskem oziru se naučili n. pr. štajerske Slovence mlatitev na mlatilni parni stroj. Muropoljski kmet zmlati zdaj v enem dnevu na stroj, kar so mu prej mlatili mlatiči po 2 meseca.

V cerkvenem oziru so pa jako zanemarjeni. — Ljudstvo je verno in pobožno, pa nima svojih (slovenskih) duhovnikov zadosti. Tuintam je kak duhovnik med ogrskimi Slovenci, ki ne zna slovenski toliko, da bi si napravil sam slovenske pridige. Napravi jih pismeno po madžarsko, nakar mu kak slovenski tovariš, prestavi na slovensko. To prestavo se potem uči na pamet. V zadnjem času se je izpremenilo to na bolje. Vendar še pa veliko prekmurskih Slovencev večkrat roma k Sv. Trojici v Slov. goricah, da opravijo tam svojo pobožnost, ker je doma ne morejo tako lahko. Še celo v Celje se pripeljejo k duhovnim vajam. Precej jih tudi peš v Celje pride in odide iz Celja! Med prekmurskimi Slovenci je tudi veliko protestantov. Ker se pa pastori veliko ne brigajo za nje, zlasti v slovenščini jim ne pridigujejo, zato se jih veliko niti ne zaveda, da so protestanti. Večkrat prihajajo ti protestanti v štajerske slovenske cerkve, hoteč tam opraviti svojo pobožnost, tudi sv. spoved, ker niti ne vedo, da tega kot protestanti ne smejo imeti.

O kaki organizaciji med ogrskimi Slovenci ni govora; tudi društev ni, bodisi nabožnih ali izobraževalnih ali kaj enakega. Še celo slovenski duhovniki so v oficijelnem „kasinu“ v večih krajih, kjer se zbira oficijelno madžarska frakerija.

Nekaj izvanrednega je bilo pred dvema letoma v Belatinčih, v največjem slovenskem kraju na Ogrskem. Celjski lazaristi so imeli tam prvi slovenski misijon. Dobili so komaj dovoljenje, ker je vlada smatrala za kako veleizdajo. Ljudstvo pa se je kar trlo k spovednici, ker še kaj takega nikdar ni doživelo. Dobro bi bilo, ko bi lazaristi mogli nadaljevati to bogo- in domoljubno delo.

Naše obrambno delo se z vedno večjo vehemenco napada iz vrst slovenske liberalne inteligence in iz krogov, ki stoje družbi sv. Cirila in Metoda precej blizu. Naduti naivneži mislijo, da bomo mi njim polagali račune, kakor bodo oni želeli. Naši pristaši pa dobe vpogled v naše delovanje na občnih zborih kakor tudi vsak dan pri S. K. S. Z. Liberalci bi naj bili veseli, ako jim je res kaj mar za narodno delo, da se je vsaj S. K. S. Z. resno poprijela obmejnega dela, ne pa, kakor se dela pri liberalcih, da se velik del nabranega denarja uporablja za osebe in tiskovine, ki narodu ne koristijo ničesar.

Družba sv. Cirila in Metoda in liberalna organizacija. V „Slovenca“ z dne 10. aprila čitamo: Glasilo „Družbe sv. Cirila in Metoda“ „Narodni Branik“ dela kričečo reklamo za Ribnikarjevo „Narodno organizacijo“, ki je, kakor se je povdarjalo na zadnjem shodu zaupnikov liberalne stranke, strankarska ustanovitev. Vedno bolj se kaže, da izvestna gospoda z vso silo hoče imeti okoli „Družbe sv. Cirila in Metoda“ zbrano samo liberalno stranko in da porablja vsako priliko, da druge slovenske stranke odbija. Za „Slovensko kršč. socialno zvezo“, „Narodni Branik“ še nikdar ni imel prijazne besede in vendar se njeno obširno narodno izobraževalno delo ne more primerjati z malenkostno Ribnikarjevo ljubljansko „narodno“ delavsko „organizacijo“. Ob takih pojavih v „Družbi sv. Cirila in Metoda“ naši somišljeniki vedo, da ni verjeti sladkim besedam nekaterih gospodov, ampak da izvestni gospodje v resnici „Družbo sv. Cirila in Metoda“ sedaj izrabljajo v razne liberalno strankarske namene, kjer le morejo. Predrznost je, ako se v takih razmerah zahteva sodelovanja naših somišljenikov in somišljenic. „Slovenski Branik“ na ovitku sicer zavija oči in pravi: „Nemci brez razlike političkega strankarskega prepričanja morejo biti člani nemškega „Schulvereina“, pri naši „Družbi sv. Cirila in Metoda“ pa ne moremo biti vsi pod eno streho.“ Da to ni mogoče, krivi so edino naši liberalci, ki svojih strankarskih strasti niso mogli in ne morejo umiriti niti pri „Družbi sv. Cirila in Metoda“. Tudi pri „Schulvereinu“ bi bilo vsako skupno delo izključeno, ako bi društveno glasilo agitiralo za kako izrečno strankarsko društvo in se razgrevalo za strankarske, namestu za splošne narodne koristi. Naši somišljeniki pri narodnoobrambenem delu najbolje pomagajo, ako nabirajo povsod in ob vsaki priliki za obmeje Slovence ter pošiljajo nabrane svote našim listom, ki odpošiljajo vsote na najbolj eksponirane slovenske postojanke ob meji.

Vsak slučaj podkupovanja volilcev od strani liberalnih strankarjev nam takoj javite.

Razgled po svetu.

Velik požar. V Rochestru v Zjedinjenih državah je nastal velik požar, pri katerem je pogorelo mnogo cerkva in cele vrste hiš. Da se je ogenj tako razširil, je bil vzrok silen veter, ki je takrat razsajal in podil iskre po zraku.

Župnik Hlinka zopet v svojih pravicah. Znani slovaški rodoljub, župnik Andrej Hlinka, katerega so lansko leto na madžarski rovaš z bajoneti odgnali iz njegove župnije v Černovi na Slovaškem, bo dobil zopet svojo župnijo z vsemi častmi nazaj. Rimska kongregacija je namreč spoznala, da nedostajajo vsem okrivljenjem proti župniku s cerkvenega stališča, tal; njegova suspenzija se je razveljavila in ukazalo se je njegovo zopetno vmeščenje v Černovi. Spiški madžarski škof se je tej odredbi uklonil, ven-

dar se nahaja Hlinka še v državnem zaporu v Segedinu. Pravica se je vendar izkazala in Slovaki bodo dobili svojega ljubljene prvoroditelja in buditelja na narodnem polju zopet v svojo sredino.

Legar na Ogrskem. V totiškem rudniku na Ogrskem se je pojavil nalezljivi legar pred nekaj tedni. Prvi pojav bolezni se je pričel v začetku meseca in danes ni rodbine, ki bi ne imela enega obolelega ali pa mrtvega med svojci. Zadnje dni je proračilo število mrtvecev in obolelih petsto. Petnajst zdravnikov je bilo odposlanih v Totis in vse šole v tem okraju so spremenili v bolnišnice. Ljudstva se polasča vedno bolj strah.

Caruso operiran. Znani operni pevec Caruso je zapustil Nevjork in se odpeljal proti Milanu, da se v domovini podvrže operaciji glasotvornice v grlu. Ostri zrak v Ameriki mu je jako škodoval.

Našli so dinosaurovo mumijo. Kakor javljajo listi, so našli v bližini Lance Creeka (Wjoming) v Zjedinjenih državah popolnoma ohranjeno mumijo predpotopnega sesavca dinosaura. Žival, ki je dolga 18 čevljev, je ležala po strani v peščenem ležišču. Okostje je obdano s kožo, ki pa ni debela, nego tanka, ko človeška koža. Najbrže je ta predpotopni velikan poginil na peščenem mestu, ker se mu je truplo od solnca popolnoma posušilo. V tem stanu se je navalilo na truplo polno peska, kateri je dhranil truplo pred razpadom mogoče nekaj tisoč let.

Vihar in velik požar v Nevjorku. V sredo je divjal hud vihar po vzhodnih državah severoameriških. Ponesrečilo je veliko ljudi v viharju. V Nevjorku, kjer je bila v začetku tedna velika in huda vročina, je dosegel vihar čez 100 kilometrov hitrosti v eni uri. Vozove cestne železnice je v predmestjih prevrglo in velike lepake je pometilo z streh. Na vogalih so letali ljudje kakor keglji po tleh. Vsled viharja je nastal hud požar, pri katerem je zgorelo 32 vozov cestne železnice v vrednosti 600.000 kron. Pretrgala se je namreč zveza žice električnega toka, in ena iskra je padla v zalogo petroleja, katero se je užgalo in eksplodiralo.

Tri solnce v Srbiji. Prebivalci Zemuna in Belgrada so videli v soboto prav interesantno nebesno prikazen. Prikazala se je ob 8. uri zjutraj in je trajala več kot eno uro. Prikazala so se namreč na vzhodnem nebu tri solnce v precejšnji oddaljenosti eden od drugega. Vsa tri so bila tako svetla, da se pravo solnce ni moglo razločiti. Solnce so bila ločena skozi oblake, kar jih je napravljalo še bolj svetla in živobarvna. Medtem se je pa napravila močno upognjena mavrica krasne barve. Praznoverno ljudstvo je različno tolmačilo to nebesno prikazen.

Kolera na Balkanu. Kakor se iz Petrograda javlja, je stanje bolnikov v sedanjem času zelo naraslo. Po bolnišnicah se nahaja sedaj 55 obolelih oseb. Vsak dan oboli pet do šest oseb na novo. Vsega skupaj je obolelo od pričetka epidemije pa do danes 10.291 oseb na kolero, od katerih je pomrlo na tej kugi že 4003 osebe.

Zopetna dela v starem rudniku. Neki hamburški milijonar je kupil stari razpadli srebrovi rudnik pri Gramlingu na Češkem. Za pričetna dela je dal na razpolago že 200.000 kron in je dobil pravico, rudo slediti po celem okrožju. Iz rude, ki so jo kopali v prejšnjih časih v tem rudniku so kovali stare šetnjanžve tolarje.

Akcijska družba za izkoriščanje gozdov. Pod vodstvom Češke industrijske banke, se je ustanovila akcijska družba za izkoriščanje gozdov. Družba razpolaga s kapitalom 2.800.000 kron in ji je glavni smoter izvoz tu in inozemskih lesnih izdelkov na Nemško in v jutranje dežele.

Grozna nesreča. V jeklarni „Phönix“ v Hordu na Nemškem se je dogodila velika nesreča. Delavci so hoteli na vijaku potegniti kvišku kotel s tekočo jekleno peno. Pri tem se je pa strgala vrv in tekoča masa se je vtila po delavcih od katerih so dobili skoraj vsi, težke rane in sta dva za temi ranami že umrla.

Na vseh kavkaških letoviščih se je prepovedalo sprejemanje in bivanje judovskih gostov. Tudi vse židovske igralce so odslovili iz letoviščnih orkestrrov.

Velik del visokega skalovanja se je utrgal v petek v takozvanem „Geeseuse“, ter zaprlo železnično progo pri Gstatthodnu. Blizajoče se vlake so pravočasno ustavili.

Boj med grškimi in armenskimi častniki se je vnel v soboto na turškem parniku „Ismailia“. Pet armenskih častnikov je bilo ustreljenih.

Na 15 dni ječe je bil obsojen v Norimberku na Nemškem Poljak Peterson, ker je zaklinal neki Nemki med prepiprom „prokleta Švabinja“.

Nov letalni stroj imenovan „Libele“ je napravil znani zrakoplovec Santos Dumont. V soboto je napravil prve poskuse ter preletel z lahkoto v višini 20—25 m 2 in pol km daleč.

Oporoka vrle češke kmetice. Bogata kmetica, vdova brez otrok in sorodnikov, gospa T. Milnerova iz Veskova pri Znojmu na Češkem je zapustila sledečo oporoko: „Za dediča vsega svojega premoženja v približni vrednosti 25.000 kron določam „Matico za oskrbovanje čeških srednjih šol“, katera ohranjuje češke otroke svojemu rodu, da se mu ne odtujijo. — Ker imajo pa ravno v Znojmu Čehi hudo borbo za obstanek narodno češkega življa, določam kot zavedna Čehinja, kakršna hočem ostati do smrti, da porabi Matica moje premoženje za ustanovitev češke gimnazije ali realke v Znojmu. — Ta dar polagam kot navadna kmetica na življenik svojega naroda, ter izražam željo, da bi me posnemali v tem še mnogi rodoljubi v prosep našega naroda.“

1. majnika se boje baje Parižani radi obljubljenih stavk, posebno ker se je vodja uslužbencev pri elektrarnah izrazil, da bo Pariz 1. majnika brez luči. Nastala bi namreč

lahko nenadno po ulicah in lokalih velika panika, ki bi povzročila nebroj nesreč, kakor se je to zgodilo že v letu 1906.

Zaplenjen zrakoplov. V Abriesu se je spustil 7. t. m. na tla laški zrakoplov, kateri je odplovel v jutru iz Bologne. — Zrakoplovec neki laški častnik in inženier sta izjavila, da jih je hud zračni vihar zanesel iznad laškega ozemlja, ter sta bila primorana ta ustaviti. Vkljub temu pa so jima carinski uradniki zaplenili zrakoplov glasom najnovejših določil, ker nista plačala zanj še nikake carine.

Narodno gospodarstvo.

Varujte vinograde proti mrazu! Vsakdo ve, kako škoduje vinogradu in sadonosniku pomladanski mraz, in znano je, da je mogoče odvrti to škodo v nekih slučajih z izdatnim kajenjem, ako se kadi (kuri) v pravem času splošno in istočasno. Opomniti je pa, da je uspešno samo skupno postopanje. V mariborski in ptujski okolici so se vinogradniki že lansko leto združili in osnovali skupno obrambo proti mrazu. V ta namen so prevzeli nekateri posestniki dolžnost, da bodo natančno opazovali, ali preti mraz, ter da v tem slučaju obvestijo svoje sosede s streljanjem. In enako bi se lahko organizirali povsod. Bode-li mraz ali ne, se lahko določa po solnčnem zahodu iz nalašč za to pripravljenih toplomerov. Te prodaja Jožef Jaborka (Dunaj, IV., Freihaus) in stane eden s poštnino vred 6 K 90 v. Kaže toplomer, da se je prihodnje jutro bati mraza, ustrelji opazovalec ob pol osmih zvečer enkrat, kaže pa, da bode gotovo mraz, ustrelji dvakrat iz strelne, oziroma opazovalne postaje v znamenje, da morajo biti vinogradniki pripravljeni za kurjatev, kajenje. V vsakem slučaju, je-li zvečer čuti eden ali dva strela, je treba biti vinogradnikom pripravljenim za kurjatev, oziroma kajenje. Ako se je bati mraza, gledajo opazovalci po noči večkrat na toplomer in če kaže ta isti eno stopinjo nad ničlo in je videti, da bo živo srebro vedno bolj padalo, ustrelijo trikrat iz strelne postaje. Trikratni strel je znamenje, da preti mraz in da je takoj potrebno iti kuriti (kaditi). Za kajenje (kurjatev) potrebne stvari je torej že preje treba imeti pripravljene v kupih pod vinogradom in v grabicah ter na potih v njem. Kuriti je najboljšo s stvarmi, ki dajo mnogo vlažnega dima. Take stvari so mokro listje, zeleno vejčje, grmovje, rožje, plevel (drač), gnoj itd. Treba je napraviti velike kupe teh stvari in sicer, čim več, tem bolje. Glavna stvar je, da se močno kadi. Kurili (kadili) naj bi vsi, ki imajo vinograde. Ako samo nekateri to store, ne pomaga veliko. Tudi sadonosniki lahko na ta način obvarujemo škode. Kaditi je treba, dokler ni solnce vzšlo. Ako začne med kajenjem močnejše veter pihati ali če se pooblači, naj se ognji zopet ugasnejo, ker se ni treba več bati mraza ter da se kurivo prihrani za prihodnjico. Ako se pooblači nebo, ko se je zvečer enkrat ali dvakrat ustrelilo, ali ako začne potem veter pihati, tudi najbrž ne bo mraza; vendar je paziti ali se po noči ne ustrelji trikrat v znamenje, da je treba začeti kuriti (kaditi). Ako se ohladi na tri ali več stopinj pod ničlo, kar se pripeti pri nas ob tem času redkokdaj, tudi kajenje ne zabrani, da ne bi zmrznilo v vinogradih. To se omeni zato, da ne bi mislili, da je kajenje sploh zastoj. Vinogradniki! Združite se torej in osnujte skupno obrambo proti mrazu, ter ako bode treba, pridno kurite in kadite. Trud in stroški za to delo so v primeru morebitne škode neznatni.

Velik projekt za proizvajanje električne moči v Hrvatski. — Ze več časa se govori o nekih osnovah za izrabljanje vodnih moči v Liki, a dosedaj se ni znalo v tem oziru še nič gotovega. Danes je stvar že toliko dozorela, da je napravljena natančna osnova za tehniški in finančni del projekta. Kapital je zagotovljen in hrvatska deželna vlada je že izdala koncesijo za 100 let. Voda iz jezera Gacko odteka po mali reki, ki se gubi kot podzemska reka v jame pod Velebitom, od kjer se izliva v morje. Ako se vodi zapre uhod v podzemlje, se bo moglo priversti vodo s kanalom do Vratnika in priversti na tak način slap v globčini 400 metrov. Moč slapa se bo predelalo v električno silo, katera bi znašala po računu inženirjev 50000 konjskih sil. Tako proizvedeno moč se bo razdelilo na najprimernejši in najcenejši način po celem Hrvatskem, Primorju, po kvarnerskih otokih in istrski obali do Pulja. Ta električna sila bo jako poceni. Isto se bo dalo uporabljati tudi za električno razsvetljavo, kot gonilno silo za električne tramvaje in razna druga industrijska podjetja. Kapital podjetja znaša 33 milijonov kron, večinoma francoski. Avstrijskega kapitala je manji del, a ta je večinoma češki. — Neka druga finančna skupina ponuja koncesijonarjem 5 milijonov kron za odstop načrtov in koncesije. — To podjetje bi bilo neizmerne koristi za dotične kraje in mi mu želimo najboljšega uspeha.

Napake pri setvi trav in deteljišč za travnike. Če treba kak prostor obsejati s travo in z deteljo, da se napravi travnik, potem so naši gospodarji hitro na čistem. Vzamejo nekaj semen domače detelje, nekaj pa travnega semena, kakoršno se dobi v prodajalni in kakoršno je že. Navadno se vzame dve, k večjemu tri vrste trav. Da iz take setve ne moremo dobiti dobre travniške ruše, je več kot jasno. Detelja nam že po drugem letu izgine, tako, da ostane sama trava. Trava sama pa daje redko rušo in slabo košnjo. Če hočemo dobiti dobre košnje, skrbeti je za to, da se seje tudi večletna detelja ter da

se sejejo razne trave, nizke in visoke. Nizko rastoče trave zgostijo rušo, ker se bolj obraščejo, visoke trave pa pomnože košnje s svojimi visoko rastočimi bilkami. Poleg domače detelje naj se seje tudi nokota, v vlažnih legah in na težkih tleh tudi nekaj švedske detelje. Izmed trav je pa sejati pasjo travo, francosko pahovko, mačji rep, travniško bilnico. Za 1 ora to je treba povprek 30 kg semena in sicer 3 kg deteljnega in 27 travnega semena. Katere trave je sejati in v koliki množini, to se ravna po lastnostih zemlje in lege.

Trgovina in promet. — Žito in moka. Splošno se je mislilo, da bode razjasnen politički položaj ugodno uplival na znižanje cen za živila; osobito na žito in moko. Vendar so se spekulant zopet polastili tega, da gonijo one v neverjetno višino. — Amerikanski žitni spekulant Patten je vstavil realizacijo diference v svojo korist, kar je imelo za posledico neverjetno zvišanje cen žita na žitni borzi v Chicagi. Ker je v Chicagi središče žitne trgovine celega sveta, je to seveda uplivalo tudi na evropske trge.

Sicer je jako žalostno za današnjo družbo, da lahko en sam brezvesten spekulant tira cene v neverjetne višine, ter na tak način podražuje neštevilnim družinam delavcev, obrtnikov in malih posestnikov vsakdanji kruh. Vendar je povsem izključeno, da bi ostale one še dolgo na sedanji višini. Gotovo pa je, da bodo hodili agenti okoli malih trgovcev in pekov, da bi jih pregovorili za napravo večjih sklepov na podlagi sedanjih cen.

Pripovedovali bodo ti agenti, da bodo šle cene žita in moke kvišku, ter navajali zato vse mogoče razloge. Mi pa naše male trgovce in peke odločno svarimo, da se ne spuščajo v nikake take spekulacije. Sedaj nikakor ni primerno, da bi se delalo zaključke za moko in žito.

Nova papirnica na Tirolskem. Neka inozemska družba namerava v Mühlnu v Tauferski dolini na Tirolskem ustanoviti velikansko papirnico z električnim obratom, s pričetnimi deli se bo v kratkem začelo, ker je družba vsa potrebna zemljišča za tovarno že nakupila.

Amerikanska carinska tarifa. Finančna komisija, senata v Vašingtonu je sprejela neko osnovo za carinsko tarifo, po kateri se bodo smele slike in skulpture carine prosto uvažati v Zedinjene države.

Veleizdajniški proces.

Splošno so časniki pisali in se je tudi pričakovalo, da se abolira po velikonočnih praznikih veleizdajniški proces, a to se ni zgodilo. Načrtjevala se je zopet razprava.

Zaslišan je Stevo Kalamber, trgovec in posestnik v Korenici. Obtoženec je prečital obtožnico, pa je ni razumel in se ne čuti krivega. Prizna pač, da je prodal dalmatinske čepice s srbskim grbom, ki pa je bil patrijarški grb. Prodajal je tudi srbski kalendar „Vardar“, ker je zelo obširen in poceni.

Predsednik: S tem, da ste prodajali srbski kalendar, ste širili veleizdajniško misel, ker se nahaja notri tudi zemljevid Novega pazarja in ste bili morda še celo v zvezi z vstaškimi četami?

Obtoženec: Ne poznam nobenega od četnikov, torej ne morem biti z njimi v zvezi.

Predsednik: Od kdaj obstoji srbska čitalnica v Korenici? **Kalamber:** Srbska čitalnica obstoji že iz leta 1874., ko sem bil jaz še le 12 let star. Sem tudi član čitalnice in sem sodeloval na njenem razširjenju, kolikor dopušča ravno zakon.

Predsednik: V vaši čitalnici visi tudi slika kralja Petra. **Obtoženec:** Da, kupljena je ta slika na sodni dražbi trgovca Mariča in potem prinesena v čitalnico. Kjer je sodišče prodajalo sliko na dražbi, je ono širilo veleizdajniško misel a ne jaz.

Predsednik: Kdaj se je uvedla cirilica v Korenici? **Obtoženec:** Ona se je uvedla na moj predlog. Ker je večina srbskega naroda, sem imel po zakonu čisto prav, ko sem predlagal, naj se v notranjem uradovanju uvede cirilica.

Predsednik: Ali ste bili v Beogradu? **Obtoženec:** V Beogradu sem bil za časa kronanja kralja Petra. Bil sem tudi v Zagrebu, ko je prišel cesar Franc Jožef tja.

Predsednik: Meseca septembra 1908. leta ste se vračali iz Plaškega domov, pa ste peli na razpotju pesem: „Da Bog poživi kralja Petra“. **Obtoženec:** Take pesmi sploh ne poznam. Še ne vem, če je sploh na svetu.

Predsednik: Priča Vuchetich, župnik v Trnovcu pravi, da bodete srbstvo ojačili in na razvalinah Hrvatske zgradili veliko Srbijo. **Obtoženec:** ne odgovarja na to vprašanje preje, dokler ne pride priča sam pred sodišče, kjer mu on dokáže, da je krivo prišel.

Predsednik: Ali poznate Nastiča? **Obtoženec:** ne pozna Nastiča ravnotako tudi „Slovenski Jug“ ne. Istotako ne ve nič o revolucionarnem statutu. Od Nastiča je pa sedaj tako znano, da je slepar. Državni pravdnik je predlagal, naj se prečita poziv korenjskih Srbov za nabiranje prispevkov za gimnazijo in kalendar „Srbobran“, kateri je prinesel tudi sliko obtoženčev. Po prečitaniu je dejal državni pravdnik: Sedaj se ni čuditi, ako so vsled vašega delovanja nastali taki veleizdajniški pojavi. Vi ste duša cele Like in glavni vodja. **Kalamber:** Nisem preje vedel, da sem tako imeniten človek.

Na vprašanje, kdo so bili člani srbske čitalnice, je obtoženec odgovoril, da so bili tudi Hrvati, še celo v odboru so bili, med njimi celo sodnik Wendler.

Književnost in umetnost.

„Za križ in svobodo“ je naslov novemu, izvirnemu igrokazu, ki izide te dni v založništvu Katoliške bukvarne v Ljubljani. Igrokaz je namenjen našim društvom in je njega dejanje povzeto iz novodobnega društvenega življenja. Na eni strani navdušeni mladeniči društveniki, na drugi pa nasprotniki krščanskega društva — svodomislec, ki rujejo proti društvu, hočejo isto razbiti in zapeljujejo poštene društvene člane s frazami o svobodi v svoje zanjke. Predavanja prirejajo, hujskajo in demonstrirajo, samo da bi razbili lepo se razvijajoče društvo v fari. Sokolska društva ustanavljajo, vabijo predavatelje iz mesta itd. Toda vsi njih načrti se izjalove vsled značajnosti zavednih mladeničev in mož-društvenikov. A eden postane njih žrtev, Martin, odbornik društva, ta pade njim v zanjko. Potom zahrbtnih intrig se jim posreči napraviti razpor med vnetim društvenim tajnikom Štefanom in pa Martinom, ki zalezuje Štefanovo nevesto, in napade z nožem dan pred poroko Štefana, ker maščevanje je sladko, tako so mu veleli njegovi pristaši. Toda tudi Martin spregleda njih prekanjenost, prepozno sicer, vendar še pravočasno, da ne propade popolnoma. Ves skesan se vrne iz zapora domov, prosi prizadete odpuščanja in pripoveduje, s kakšnimi umazanimi sredstvi so ga svodomislec pridobili zase.

To je kratka snov igrokaza, ki vsebuje zanimive dialoge in ima mnogo živahnega dejanja v sebi.

Brezdvomno bo igrokaz dobro došel zlasti onim našim društvom, v katerih se v zadnjem času tako lepo razvija mladeniško gibanje.

„Za križ in svobodo“ naj postane programni igrokaz za vsa naša izobraževalna mladeniška in dekliska društva;

Narodne in politične razmere na Ogrskem.

Spisal A. Veblo.
(Konec.)

Nazadnje še omenim ogrska madžarizacijska društva. Tako društvo je: „Felső Magyarorszag kultur egyesült (Gornjeogrsko kulturno društvo). Slovaki mu pravijo Femka (po začetnih črtah), podobno je nemškemu društvu Südmärk in Schulverein. To društvo se je oprijelo naravnost blazne misli, da je nakupovalo po Slovaškem slovaške otroke in jih je izvažalo v madžarske kraje, da se tam madžarizirajo in prelevijo v najhujše janičarje. Leta 1874 je kupila Femka v Trenčanski okolici 400 slovaških otrok, vsak je dobil za vrat tabličico s številko in tako so jih gnali kakor živino — v sužnost. Agenti društva Femke so znali preslepiti slovaške stariše, obljubljali so jim zlate gradove. Rekli so jim, da pridejo otroci v najboljše madžarske rodbine, da postanejo bogati in srečni, in da se lahko povrnejo v domovino, ako bodo hoteli.

Veliko teh otrok se sploh ni nikdar povrnilo; tisti pa, ki so prišli, so pripovedovali o svojih nezgodah mukah, kako so jih porabljali za najslabša dela, kako so jih mučili in pretepali. Mnogo jih je bilo duševno in telesno pohabljenih.

Po letu 1874 se je vršilo še več takih ekspedicij, leta 1887, leta 1892 (174 otrok) in leta 1900. Za peto ekspedicijo pa so nabrali samo 24 otrok; stroške je plačal ogrski sirotiški fond in ogrsko finančno ministrstvo je dovolilo 3000 K podpore za preseljevanje mladoletnih otrok.

Izborno madžarizacijsko društvo je tudi „Osrednje društvo za madžarizacijo imen“. Leta 1906 je madžariziralo 2955 nemadžarskih, v prvi vrsti slovanskih imen. V rodbinah se dogajajo zelo zanimivi slučajji.

Nekoč sta naznanila oče Haček in sin Hektai, da je jima umrla žena, oziroma mati Penteky, rojena Pipiška.

V neki drugi rodbini se je imenoval oče Puc, eden njegovih sinov Kürtösi, drugi Fenyés, tretji Petenyi. To niso morda izmišljotine, ampak suha dejstva.

Umljivo je, da vsled te barbarske madžarizacije ogrski Slovani duševno in gmotno propadajo. A ne samo med ogrskimi Slovani, tudi med madžarskim ljudstvom je velika gospodarska beda. Zato pa se ljudstvo iz Ogrske izseljuje v tako obilnem številu!

Leta 1905 se je izselilo iz Ogrske: 43.000 Madžarov, 38.000 Slovakov, 27.000 Nemcev, 17.000 Rumunov, 7.000 Rusinov, 3.000 Srbo-hrvatov, 1000 drugih, skupaj 138.000 ljudi, za 73.000 več kakor leta 1904.

Tako opisuje pisatelj Targo (ime je seveda izmišljeno) sedanje razmere na Ogrskem. Človeku se zdi vse to skoraj neverjetno in vendar je to resnica. Le vprašajte kakega Slovaka piskroveca, kake razmere so sedaj na Slovaškem, slišali boste, da je vse to žalostna resnica. Tistemu človeku pa, ki pravi, da so pri nas v Avstriji neznosne razmere, bi jaz povedal, naj gre na Ogrsko in naj si ogleda, kako madžarska vlada dela s Slovaki. Potem bo vedel, kaj so neznosne razmere. Ni sicer lepo v naši Avstriji, a boljše je vendar kot na Ogrskem.

Že iz dosedanjih izvajanih lahkih sklepamo, kako so zastopniki sedanje vladne politike na Ogrskem. Ljudje, ki bi spadali drugod na zatožno klop in v ječo, so na Ogrskem ministri. Madžarski poslanec

Lengyel je očitil ministru Polonyiu, da je v neki kazenski razpravi po krivem prisegel, da si je kot član mestnega sveta v Pešti nagrabil ogromno premoženje itd. in na vsa ta očitanja minister Polonyi — ni odgovoril.

Pred kratkim je izdalo uredništvo nemškega lista „Reichspost“ brošuro, v kateri dolži sedanjega ogrskega ministra Kossutha trznih zločinov, goljufije, poneverjenja itd. Odkrilo je razne umazane Kossuthove spekulacije, s katerimi si je pridobil svoje bogastvo in svojo ministrsko čast.

Franc Kossuth se je porodil leta 1841. Njegov oče je bil voditelj narodnega gibanja na Ogrskem. Po revoluciji leta 1848-49 je moral pobegniti v tujino in je vzel svojega sina seboj. V prognanstvu je živel do svoje smrti, umrl je v Italiji leta 1894. Akoravno je bil slovanskega pokolenja, kakor spričuje njegovo ime (Košut — Košuta), vendar je bil najhujši sovražnik Slovanov in Avstrije. V istem duhu je vzgajal tudi svojega sina, vcepil in utrdil mu je protislovansko in protiavstrijsko mišljenje.

Franc Kossuth se je izučil v Italiji za inženirja; ker je bil njegov oče zelo znana oseba in je bil v zvezi z italijanskim kraljem in z raznimi drugimi vodilnimi krogi, je dobil mladi Kossuth povsod veliko zaščito, pri raznih tehničnih podjetjih, pri zgradbi mostov, železnice, pri velikih rudniških podjetjih. Vsa ta podjetja, pri katerih je deloval Frano Kossuth, pa so prišla — v konkurz. Nazadnje mu ljudje niso več zaupali, bali so se ga sprejemati in mu izročati važna dela. Nič niso pomagala priporočila pismaj italijanskega kralja in italijanskega voditelja Garibaldija. Bil je brez službe. Svojemu očetu in svojemu bratu je bil v veliko nadlogo; kajti nikdar ni imel zadosti denarja. Pred svojo smrtjo se je stari Kossuth izrazil, da njegove slave ne zatemni čas, pač pa njegov sin Franc Kossuth.

Ko je leta 1894 umrl veliki madžarski upornik Kossuth v Turinu na Laškem, je dobil mladi Franc Kossuth od madžarskih poslancev 13.500 lir denarja. Pogrebne stroške je plačalo mesto Pešta. Franc Kossuth se je po dal v domovino in je živel v Pešti dalj časa na mestne stroške. Živel je tako razkošno, da je v kratkem času porabil 100.000 K, katere mu je daroval župan Kammermayer za reprezentacijske stroške. Tako je začel svojo karijero.

Kossuth je rabil silno veliko denarja. Zato je stopil v zvezo z raznimi zavarovalnimi in akcijskimi družbami, ki so bile že na robu propada. Dal se je voliti v predsedstvo in samo zato, da je pridobil tem družbam s svojim popularnim imenom več ugleda, je vlekel na leto tisočake in tisočake. Akcijske družbe so izdajale delnice, od katerih pa so največ podpisali člani predsedstva, v prvi vrsti seveda Franc Kossuth. Večina teh akcijskih se ni nikdar plačala. Zato je končala večina teh podjetij s konkurzom. To je takozvani „Aktienwindel“, kakor pravijo Nemci. To so akcijska podjetja, ki se snujejo edino s tem namenom, da se ogoljufa nevedna množica, ki kupuje take delnice. Na Ogrskem se godi to v veliko večji meri kot drugod, ker so ogrski zakoni v tem oziru veliko milejši kot naši.

Najbolj zanimivo poglavje v brošuri „Der wahre Franc Kossuth“ pa je: Prodana omara. L. 1895 je prodal Franc Kossuth zapuščino svojega očeta za 100.000 gdl. Bili so to razni, še neobjavljeni Kossuthovi spisi, ki so, kakor je trdil Franc Kossuth, za madžarski narod dragocen zaklad. Ta zapuščina se je kupila na državne stroške. Pri prodaji pa si je izgovoril Franc Kossuth pogoji, da se ti spisi izroče v zaprti omari, ki se sme odpreti šele čez 50 let. Ta omara leži sedaj v kleti narodnega muzeja v Pešti že 14 let nikdo ne ve, kaj je v njej. Ko so namreč zaprli zapuščino v omaro, ni bil nikdo navzoč razven Kossutha. Po letu 1895 pa je izdal Franz Kossuth že cele knjige očetovih spisov, tako da mnogi sumijo, da v tej omari ni nič drugega, kakor nekoliko manj vrednih rokopisov in par kosov — stare obleke.

Ta odkritja so vzbudila v javnosti veliko pozornost, kajti na ta očitania ni odgovoril do sedaj niti eden madžarski list. (Kossuth sam pa tudi molči. Prišel je sicer nekoč v uredništvo lista „Reichspost“ neki človek in je govoril z urednikom, ki je bil slučajno sam, o teh odkritjih. Rekel je, da so vzbudila med Madžari veliko senzacijo in da bi zelo rad izvedel ime dotičnega pisca. Pokazal je pri tem mošnjo, polno bankovcev — — —

Urednik mu je na videz obljubil, da mu pove ime in pokaže kos rokopisa, rekel mu je pa, naj pride prihodnjič. In ko je res prišel, so ga gnali, kdo je. Bil je neki uradnik donavske parobrodne družbe, ki je dobil od madžarske vlade ukaz, da izve pisatelja omenjene brošure.

Taki ljudje sede na Ogrskem na ministrskih prestolih. Ali si je mogoče misliti večjo sramoto za kako drželo? Ne-le Slovani, ampak tudi madžarsko ljudstvo trpi veliko pod tem jarmom. Edina rešitev pa je: Splošna, enaka, direktna in tajna volilna pravica.

Končam z besedami, s katerimi konča pisatelj navedene brošure: „Ti sveta ogrska drželo! Ti, ki si bila nekaj v svoji neomadeževanosti in močatosti tako krasna! Kdaj se dvigneš iz svoje sramote; kdaj razbiješ svoje malike in preženeš svoje malikovalske služabnike?“

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Mlad trgovski pomočnik izvrstno izvežban v delikatesni, špecerijski ter v divjačinski trgovini, vešč knjigovodstva, nemške stenografije in strojne pisave, zdrav in krepek, trezen in zanesljiv, na svojem učnem mestu v graški veletrgovini po svoji izučbi že 2 leti (1 leto kot vodja) v službi, želi dobiti v podobni stroki službe na domačih slovenskih tleh kot magaziner, knjigovodja, korespondent ali kot trgovski pomočnik. Ponudbe na naslov: Gregor Arnež pri firmi Guldenprein Nibelungengasse Gradec. 99

Brander-ja okoli 800 litrov starine iz leta 1905, fino vino za buteljke iz zapuščine pokojnega kanonika veleč. g. Hajšek v Slovenski Bistrici je od 56 litrov višje po zmerni ceni na prodaj. Pojasnila se dobe pri posojilnici v Slovenski Bistrici. 97

Dvoje stanovanj s porabo vrta se odda mirnim najemnikom. Kje pove upravnistvo. 86

Proda se kobila z žrebetom pri g. Mulec, pekarija, Studenci Uferstrasse št. 3. 87

Pozor! Slovenci! Pozor!

Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica šte. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah.

5000 ducatov prtov brez šiva že zarobljeni izvrstno platno, trpežna in najboljša kakovost brez pogrška prodaja

Pik Vilhelm, lanena tkalnica **Hronov** na **Metavi** (Česko).

Prti 2 m dolgi in 155 cm široki po 2 K 30 v., 225 cm dolgi in 150 cm široki po 2 K 60 v.

Prti iste kakovosti iz najboljšega platna so za 40 v. dražji. Kakovost izključuje vsako konkurenco.

Najmanjša odpošiljatev 6 komadov s poštnim povzjetjem. 94

Lomniški piškoti : mandeljni : vanilije

so najbolj okusne k vinu, čaju, kavi in so najboljše darila za pojedine, za gododovanja itd. Zelo primerne pošiljatve s poštnim povzjetjem odpošilja

J. JINA, sladničarna, Lomnica na Popelki Česko.

Nadalje se priporočajo mandeljnovne precte, oblati, medeni svalčki, čajno pecivo itd. itd. 95

Prosi se za poskušnjo! Ceniki zastonj!

Trgovci na Štajerskem dobe pošiljatve za poskušnjo zastonj.

Pri sklicu na ta časnik dobite po znižani ceni pristno barvan cefir, kanavaz, kriset, platno, oksford, sukna za gospe kakor tudi robce, servijete itd. odpišilja

Jaroslav Marek pri Novem mestu na Metavi Česko.

Vzorci se pošiljajo zastonj in franko. Neugajajoče se sprejme nazaj. 96

Hotel**Pri belem volu v Celju**

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letovišarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : :

se priporoča za obilni obis

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin. 78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča : : dela. : : 53

Postrežba točna! : : : : Cene nizke!

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštane, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Naznanjava slavnemu občinstvu, da sva prevzela 1. aprila t. l. dobro znano gostilno

,Leitersberger-Weinstube'

poprej „Hotel Alwies“.

Priporočava pristna vina kakor: haložana, framčana, muškatelec (Dr. Turner) in izvrstno toplo in mrzlo kuhinjo.

Trudila se bova slavno občinstvo z vsem zadovoljiti in prosiva za mnogobrojen obisk.

90

I. in L. Nerat.

Fotografijski atelije!

Usojam si čenjeno občinstvo in odjemalce opozoriti na moj

fotografijski atelije

Grajska ulica št. 28
ob oglu Gledališke ulice

in se priporočam za vsa v stroko spadajoča dela kakor za fotografiranje v atelijeju ali tudi v drugih hišah, hiš, društev in skupin, družin in okrajev v velikem kakor v malem obsegu po najnižji ceni in najboljši izvršitvi.

Svest sem si, da bode cenjeno občinstvo z mojimi deli zadovoljno in se za vsak čas priporočam.

Naročila po pošti se z voseljem sprejemajo in hitro izvršijo. (Dopisnica zadostuje.)

Se priporoča

Josip Rosenkranz

Maribor.

Za fotografiranje obhajancev in birmancev znižane cene. 88

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in pri- vatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Slovenci!

Vaša narodna dolžnost je, da kupujete vse manufakturno blago v trgovini, kjer je dobro in najceneje in taka je trgovska hiša na drobno in debelo

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi zastoj, blago proti povzetju in čez K 20—franko po avstro-ogrskih deželah.

Slovenski krojač Jakob Vezjak

v Mariboru, Šolska ulica 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode in dečke po naj-novejšem kroju. Velika zaloga vsakovrstnega sukna iz domačih in tujih tovarn. Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine na stroje.

Štefan Strašek

črevljarski mojster v Celju Schmiedgasse 3

pri c. kr. davkariji

priporoča svojo največjo zalogo čevljev na Sp. Štajerskem prečast. duhovščini in cenj. občinstvu po najnižji ceni radi pomanjkanja prostora. Naročila se izvrše v 24. urah, delo je dobro in trpežno. Sprejemajo se tudi popravila, katera se izvršijo točno in dobro. Oddajo se tudi čevlji proti mesečnemu plačilu na obroke.

Cerkveni slikar Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarj, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateljeju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence.

Sveta birma

Za šolo in dom!

pouk in priprava za ta sveti zakrament

Sestavlil Jernej Voh; tretji predelani natis, velja 12 vin. s poštnino 20 vin. Sveta birma obsega 50 strani in ima prav pregleden in zanimiv pouk za šolarje. Zato knjigo toplo priporočamo. — Naročnina se lahko pošlje v znevkah.

Trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpreprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri

„Obrtni zadrugi mizarskih mojstrov“ v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Slikar in pleskar Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavnemu duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 3 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osem mesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¼%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgeve pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prešnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nahiralnike.

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“. Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
... obrt s strojnim obratom. ...

Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
nih kamenov in cementa. ...

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. ...

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji. ...

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah. Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev). ...

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. ...
Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. ...
Popravljanje spomenikov, udela-
vanje napisov v iste. ...